Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2020. gada 16. decembrī*

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas 12

14. protokols 12

ESM līgums 12

Eiropadomes 1997. gada 13. decembra rezolūcija 14

Lēmums 2013/236 14

Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojums 14

Kipras tiesības 15

Tiesvedības priekšvēsture 16

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētie spriedumi 18

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi Tiesā 18

Lietas C-597/18 P un C-598/18 P 19

Lietas C-603/18 P un C-604/18 P 19

Par pieteikumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu 20

Par Padomes apelācijas sūdzībām lietās C-597/18 P un C-598/18 P 21

Lietas dalībnieku argumenti 21

Tiesas vērtējums 23

Par apelācijas sūdzībām lietās C-603/18 P un C-604/18 P 25

Lietas dalībnieku argumenti 25

* Tiesvedības valoda – angļu.

Tiesas vērtējums 26

Par apelācijas sūdzību iesniedzēju apelācijas sūdzībām lietās C-603/18 P un C-604/18 P 28

Par pirmo pamatu 28

Lietas dalībnieku argumenti 28

Tiesas vērtējums 28

Par otro līdz ceturto pamatu 28

Lietas dalībnieku argumenti 28

Tiesas vērtējums 29

Par piekto pamatu 30

Lietas dalībnieku argumenti 30

Tiesas vērtējums 30

Par sesto pamatu 31

Lietas dalībnieku argumenti 31

Tiesas vērtējums 32

Par septīto pamatu 35

Lietas dalībnieku argumenti 35

Tiesas vērtējums 35

Par astoto pamatu 36

Lietas dalībnieku argumenti 36

Tiesas vērtējums 37

Par prasībām Vispārējā tiesā 40

Par tiesāšanās izdevumiem 41

Apelācija – Ekonomikas un monetārā politika – Programma Kipras Republikas stabilitātes atbalstam – Kipras parāda pārstrukturēšana – Eiropas Centrālās bankas (ECB) valdes lēmums par ārkārtas likviditātes palīdzības sniegšanu pēc Kipras Republikas Centrālās bankas pieprasījuma – 2013. gada 25. marta, 12. aprīļa, 13. maija un 13. septembra Eurogrupas paziņojumi par Kipru – Lēmums 2013/236/ES – Starp Kipras Republiku un Eiropas Stabilizācijas mehānismu (ESM) noslēgtais saprašanās memorands par īpašiem ekonomikas politikas nosacījumiem – Tiesības uz īpašumu – Tiesiskās paļāvības aizsardzības princips – Vienlīdzīga attieksme – Eiropas Savienības ārpuslīgumiskā atbildība

Apvienotajās lietās C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P un C-604/18 P

par četrām apelācijas sūdzībām atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2018. gada 21. septembrī (lietas C-597/18 P un C-598/18 P) un 2018. gada 24. septembrī (lietas C-603/18 P un C-604/18 P) iesniedza

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *A. de Gregorio Merino* un *I. Gurov*, kā arī *E. Chatziioakeimidou*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja (lietā C-597/18 P),

ko atbalsta

Somijas Republika, ko pārstāv *S. Hartikainen* un *J. Heliskoski*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies apelācijas tiesvedībā (lietā C-597/18 P),

pārējie lietas dalībnieki:

Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, Nikosija (Kipra),

Agroton plc, Nikosija,

Joanna Andreou, ar dzīvesvietu Katopirgā [*Kato Pyrgos*] (Kipra),

Kyriaki Andreou, ar dzīvesvietu Katopirgā,

Bundeena Holding plc, Nikosija,

Henrietta Jindra Burton, ar dzīvesvietu Londonā (Apvienotā Karaliste),

C & O Service & Investment Ltd, Nikosija,

C. G. Christofides Industrial Ltd, Nikosija,

Phidias Christodoulou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Georgia Phanou-Christodoulou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Christakis Christofides, ko pārstāv tā testamenta izpildītājs,

Theano Chrysafi, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Andreas Chrysafis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Dionysios Chrysostomides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Eleni K. Chrysostomides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Eleni D. Chrysostomides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

D & C Construction and Development Ltd, Nikosija,

Chrystalla Dekatris, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Constantinos Dekatris, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Dr. K. Chrysostomides & Co., Nikosija,

Emily Dragoumi, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Parthenopi Dragoumi, ar dzīvesvietu Nikosijā,

James Droushiotis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Eastvale Finance Ltd, Nikosija,

Nicos Eliades, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Tereza Eliades, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Goodway Alliance Ltd, Nikosija,

Christos Hadjimarkos, ar dzīvesvietu Johanesburgā (Dienvidāfrika),

Johnson Cyprus Employees Provident Fund, Nikosija,

Kalia Georgiou LLC, Limasola (Kipra),

Komposit Ltd, Tortola (Britu Virdžīnu salas),

Platon M. Kyriakides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd, Nikosija,

Lois Builders Ltd, Nikosija,

Athena Mavronicola-Droushiotis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, Nikosija,

Neita International Inc., Mae [*Mahé*] (Seišelas),

Sophia Nicolatos, ar dzīvesvietu Limasolā,

Paris & Barcelona Ltd, Tortola,

Louiza Patsiou, ar dzīvesvietu Larnakā (Kipra),

Probus Mare Marine Ltd, Nikosija,

Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, Nikosija,

R.A.M. Oil Cyprus Ltd, Nikosija,

Steelway Alliance Ltd, Honkonga (Ķīna),

Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, Nikosija,

The Cyprus Phassouri Estates Ltd, Limasola,

The Prnses Ltd, Nikosija,

Christos Tsimon, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Nafsika Tsimon, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Unienergy Holdings Ltd, Nikosija,

Julia Justine Jane Woods, ar dzīvesvietu Pafosā [*Paphos*] (Kipra),

ko pārstāv *P. Tridimas*, *barrister*,

prasītāji pirmajā instancē (lietā C-597/18 P),

Eiropas Savienība, ko pārstāv Eiropas Komisija,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *L. Flynn*, *J.-P. Keppenne* un *T. Maxian Rusche*, pārstāvji,

Eiropas Centrālā banka (ECB), ko sākotnēji pārstāvēja *M. O. Szablewska* un *K. Laurinavičius*, pārstāvji, kuriem palīdz *H.-G. Kamann*, *Rechtsanwalt*, vēlāk – *K. Laurinavičius*, *G. Várhelyi* un *O. Heinz*, pārstāvji, kuriem palīdz *H.-G. Kamann*, *Rechtsanwalt*,

Eurogrupa, ko pārstāv Eiropas Savienības Padome,

atbildētājas pirmajā instancē (lietā C-597/18 P),

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *A. de Gregorio Merino* un *I. Gurov*, kā arī *E. Chatziioakeimidou*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja (lietā C-598/18 P),

ko atbalsta

Somijas Republika, ko pārstāv *S. Hartikainen* un *J. Heliskoski*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies apelācijas tiesvedībā (lietā C-598/18 P),

pārējie lietas dalībnieki:

Eleni Pavlikka Bourdouvali, ar dzīvesvietu Meneu [*Meneou*] (Kipra),

Georgios Bourdouvalis, ar dzīvesvietu Meneu,

Nikolina Bourdouvali, ar dzīvesvietu Meneu,

Coal Energy Trading Ltd, Rodtauna [*Road Town*] (Britu Virdžīnu salas),

Christos Christofi, ar dzīvesvietu Larnakā,

Elisavet Christofi, ar dzīvesvietu Larnakā,

Athanasia Chrysostomou, ar dzīvesvietu Pafosā,

Sofoklis Chrysostomou, ar dzīvesvietu Pafosā,

Clearlining Ltd, Rodtauna,

Alan Dimant, ar dzīvesvietu Herclijā [*Herzelia*] (Izraēla),

Dodoni Ependyseis Chartofylakou Dimosia Etaireia Ltd, Nikosija,

Dtek Holdings Ltd, Nikosija,

Dtek Trading Ltd, Nikosija,

Elma Holdings pcl, Nikosija,

Elma Properties & Investments pcl, Nikosija,

Agrippinoulla Fragkoudi, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Dimitrios Fragkoudis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Frontal Investments Ltd, Limasola,

Costas Gavrielides, ar dzīvesvietu Mammari (Kipra),

Eleni Harou, ar dzīvesvietu Neapenteli [*Nea Penteli*] (Grieķija),

Theodora Hasapopoullou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Gladys Iasonos, ar dzīvesvietu Larnakā,

Georgios Iasonos, ar dzīvesvietu Larnakā,

Jupiter Portfolio Investments pcl, Nikosija,

George Karkousi, ar dzīvesvietu Kenterberijā (Austrālija),

Lend & Seaserve Ltd, Rodtauna,

Liberty Life Insurance pcl, Nikosija,

Michail P. Michailidis Ltd, Nikosija,

Michalakis Michaelides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Rena Michael Michaelidou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Akis Micromatis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Erginos Micromatis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Harinos Micromatis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Alvinos Micromatis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Plotinos Micromatis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Nertera Investments Ltd, Nikosija,

Andros Nicolaides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Melina Nicolaides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Ero Nicolaidou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Aris Panagiotopoulos, ar dzīvesvietu Neapenteli,

Nikolitsa Panagiotopoulou, ar dzīvesvietu Neapenteli,

Lambros Panayiotides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Ersi Papaefthymiou, ar dzīvesvietu Larnakā,

Kostas Papaefthymiou, ar dzīvesvietu Larnakā,

Restful Time Co., Vilmingtona (Amerikas Savienotās Valstis),

Alexandros Rodopoulos, ar dzīvesvietu Atēnās (Grieķija),

Seatec Marine Services Ltd, Limasola,

Sofoklis Chrisostomou & Yioí Ltd, Pafosa,

Marinos C. Soteriou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Sparotin Ltd, Nikosija,

Miranda Tanou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Myria Tanou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

ko pārstāv *P. Tridimas*, *barrister*, un *K. Chrysostomides*, *dikigoros*,

prasītāji pirmajā instancē (lietā C-598/18 P),

Eiropas Savienība, ko pārstāv Eiropas Komisija,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *L. Flynn*, *J.-P. Keppenne* un *T. Maxian Rusche*, pārstāvji,

Eiropas Centrālā banka (ECB), ko pārstāv *M. O. Szablewska* un *K. Laurinavičius*, pārstāvji, kuriem palīdz *H.-G. Kamann*, *Rechtsanwalt*,

Eurogrupa, ko pārstāv Eiropas Savienības Padome,

atbildētājas pirmajā instancē (lietā C-598/18 P),

Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, Nikosija,

Agroton plc, Nikosija,

Joanna Andreou, ar dzīvesvietu Katopirgā,

Kyriaki Andreou, ar dzīvesvietu Katopirgā,

Henrietta Jindra Burton, ar dzīvesvietu Londonā,

C & O Service & Investment Ltd, Nikosija,

C. G. Christofides Industrial Ltd, Nikosija,

Christakis Christofides, ko pārstāv tā testamenta izpildītājs,

Theano Chrysafi, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Andreas Chrysafis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Dionysios Chrysostomides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Eleni K. Chrysostomides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Eleni D. Chrysostomides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

D & C Construction and Development Ltd, Nikosija,

Chrystalla Dekatris, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Constantinos Dekatris, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Dr. K. Chrysostomides & Co., Nikosija,

Emily Dragoumi, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Parthenopi Dragoumi, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Eastvale Finance Ltd, Nikosija,

Nicos Eliades, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Tereza Eliades, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Goodway Alliance Ltd, Honkonga,

Christos Hadjimarkos, ar dzīvesvietu Johanesburgā (Dienvidāfrika),

Johnson Cyprus Employees Provident Fund, Nikosija,

L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd, Nikosija,

Lois Builders Ltd, Nikosija,

Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, Nikosija,

Neita International, Inc., Mae,

Paris & Barcelona Ltd, Tortola,

Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, Nikosija,

R.A.M. Oil Cyprus Ltd, Nikosija,

Steelway Alliance Ltd, Honkonga,

Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, Nikosija,

The Cyprus Phassouri Estates Ltd, Limasola,

Christos Tsimon, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Nafsika Tsimon, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Julia Justine Jane Woods, ar dzīvesvietu Pafosā,

ko pārstāv *P. Tridimas*, *barrister* (lietā C-603/18 P),

un

Eleni Pavlikka Bourdouvali, ar dzīvesvietu Meneu,

Georgios Bourdouvalis, ar dzīvesvietu Meneu,

Nikolina Bourdouvali, ar dzīvesvietu Meneu,

Christos Christofi, ar dzīvesvietu Larnakā,

Elisavet Christofi, ar dzīvesvietu Larnakā,

Clearlining Ltd, Rodtauna,

Dtek Holding Ltd, Nikosija,

Dtek Trading Ltd, Nikosija,

Agrippinoulla Fragkoudi, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Dimitrios Fragkoudis, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Frontal Investments Ltd, Limasola,

Costas Gavrielides, ar dzīvesvietu Mammari,

Eleni Harou, ar dzīvesvietu Neapenteli,

Theodora Hasapopoullou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Gladys Iasonos, ar dzīvesvietu Larnakā,

Georgios Iasonos, ar dzīvesvietu Larnakā,

George Karkousi, ar dzīvesvietu Kenterberijā,

Lend & Seaserve Ltd, Rodtauna,

Michail P. Michailidis Ltd, Nikosija,

Michalakis Michaelides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Rena Michael Michaelidou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Andros Nicolaides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Melina Nicolaides, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Ero Nicolaidou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

Aris Panagiotopoulos, ar dzīvesvietu Neapenteli,

Nikolitsa Panagiotopoulou, ar dzīvesvietu Neapenteli,

Alexandros Rodopoulos, ar dzīvesvietu Atēnās,

Seatec Marine Services Ltd, Limasola,

Marinos C. Soteriou, ar dzīvesvietu Nikosijā,

ko pārstāv *P. Tridimas*, *barrister*, un *K. Chrysostomides*, *dikigoros* (lietā C-604/18 P),

apelācijas sūdzību iesniedzēji,

pārējie lietas dalībnieki:

Eiropas Savienība, ko pārstāv Eiropas Komisija,

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *E. Chatziioakeimidou* kā arī *A. de Gregorio Merino* un *I. Gurov*, pārstāvji,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *L. Flynn*, *J.-P. Keppenne* un *T. Maxian Rusche*, pārstāvji,

Eiropas Centrālā banka (ECB), ko pārstāv *M. O. Szablewska* un *K. Laurinavičius*, pārstāvji, kuriem palīdz *H.-G. Kamann*, *Rechtsanwalt*,

Eurogrupa, ko pārstāv Eiropas Savienības Padome,

atbildētājas pirmajā instancē (lietās C-603/18 P un C-604/18 P),

Somijas Republika, ko pārstāv *S. Hartikainen* un *J. Heliskoski*, pārstāvji,

persona, kas iestājusies apelācijas tiesvedībā Eiropas Savienības Padomes atbalstam (lietās C-603/18 P un C-604/18 P),

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents), A. Prehala [*A. Prechal*], M. Vilars [*M. Vilaras*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] un A. Kumins [*A. Kumin*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], S. Rodins [*S. Rodin*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerāladvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretārs: M. Longars [*M. Longar*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 25. februāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 28. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar apelācijas sūdzībām lietās C-597/18 P un C-598/18 P Eiropas Savienības Padome lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 13. jūlija spriedumu *K. Chrysostomides & Co.* u.c./Padome u.c. (T-680/13, turpmāk tekstā – "pirmais pārsūdzētais spriedums", EU:T:2018:486) un 2018. gada 13. jūlija spriedumu *Bourdouvali* u.c./Padome u.c. (T-786/14, turpmāk tekstā – "otrais pārsūdzētais spriedums", nav publicēts, EU:T:2018:487) (turpmāk tekstā kopā – "pārsūdzētie spriedumi") daļā, kurā noraidītas Padomes izvirzītās iebildes par nepieņemamību attiecībā uz prasītāju prasībām, kas pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P celtas pret Eurogrupu.

2 Ar savām apelācijas sūdzībām *Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC*, *Agroton plc*, *Joanna* un *Kyriaki Andreou*, *Henrietta Jindra Burton*, *C & O Service & Investment Ltd*, *C. G. Christofides Industrial Ltd*, *Christakis Christofides*, *Theano Chrysafi*, *Andreas Chrysafis*, *Dionysios Chrysostomides*, *Eleni K.* un *Eleni D. Chrysostomides*, *D & C Construction and Development Ltd*, *Chrystalla Dekatris*, *Constantinos Dekatris*, *Dr. K. Chrysostomides and Co.*, *Emily Dragoumi*, *Parthenopi Dragoumi*, *Eastvale Finance Ltd*, *Nicos Eliades*, *Tereza Eliades*, *Goodway Alliance Ltd*, *Christos Hadjimarkos*, *Johnson Cyprus Employees Provident Fund*, *L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd*, *Lois Builders Ltd*, *Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd*, *Neita International Inc.*, *Paris & Barcelona Ltd*, *Provident Fund of the Employees of Osel Ltd*, *R.A.M. Oil Cyprus Ltd*, *Steelway Alliance Ltd*, *Tameio Pronoias Prosopikou Genikon*, *The Cyprus Phassouri Estates Ltd*, *Christos Tsimon*, *Nafsika Tsimon* un *Julia Justine Jane Woods*, apelācijas sūdzības iesniedzēji lietā C-603/18 P, kā arī *Eleni Pavlikka Bourdouvali*, *Georgios Bourdouvalis*, *Nikolina Bourdouvali*, *Christos Christofi*, *Elisavet Christofi*, *Clearlining Ltd*, *Dtek Holding Ltd*, *Dtek Trading Ltd*, *Agrippinoulla Fragkoudi*, *Dimitrios Fragkoudis*, *Frontal Investments Ltd*, *Costas Gavrielides*, *Eleni Harou*, *Theodora Hasapopoullou*, *Gladys Iasonos*, *Georgios Iasonos*, *George Karkousi*, *Lend & Seaserve Ltd*, *Michail P. Michailidis Ltd*, *Michalakis Michaelides*, *Rena Michael Michaelidou*, *Andros Nicolaides*, *Melina Nicolaides*, *Ero Nicolaidou*, *Aris Panagiotopoulos*, *Nikolitsa Panagiotopoulou*, *Alexandros Rodopoulos*, *Seatec Marine Services Ltd* un *Marinos C. Soteriou*, apelācijas sūdzības iesniedzēji lietā C-604/18 P (turpmāk tekstā kopā – "apelācijas sūdzību iesniedzēji"), attiecīgi lūdz atcelt pirmo pārsūdzēto spriedumu un otro pārsūdzēto spriedumu.

3 Ar pretapelācijas sūdzībām lietās C-603/18 P un C-604/18 P Padome lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu daļās, kurās Vispārējā tiesa noraidīja tās izvirzītās iebildes par nepieņemamību attiecībā uz apelācijas sūdzību iesniedzēju prasībām par Kiprai adresētā Padomes Lēmuma 2013/236/ES (2013. gada 25. aprīlis) par konkrētiem pasākumiem finanšu stabilitātes un ilgtspējīgas izaugsmes atjaunošanai (OV 2013, L 141, 32. lpp.) 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu.

Atbilstošās tiesību normas

14. protokols

4 LES un LESD pielikumā pievienotā 14. protokola par Eurogrupu (turpmāk tekstā – "14. protokols") 1. pants ir izteikts šādā redakcijā:

"To dalībvalstu ministri, kuru naudas vienība ir euro, tiekas neoficiālās sanāksmēs. Šādās sanāksmēs vajadzības gadījumā pārrunā jautājumus, kas saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kādus tās kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu. Sanāksmēs piedalās [Eiropas] Komisija. Šādās sanāksmēs, kuras sagatavo par finansēm atbildīgo ministru pārstāvji no dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro, un Komisija, uzaicina piedalīties Eiropas Centrālo banku [(ECB)]."

5 Šī protokola 2. pantā ir paredzēts:

"To dalībvalstu ministri, kuru naudas vienība ir euro, ar šo dalībvalstu vairākumu uz divarpus gadiem ievēl priekšsēdētāju."

ESM līgums

6 2012. gada 2. februārī Briselē tika noslēgts Līgums par Eiropas Stabilitātes mehānisma dibināšanu starp Beļģijas Karalisti, Vācijas Federatīvo Republiku, Igaunijas Republiku, Īriju, Grieķijas Republiku, Spānijas Karalisti, Francijas Republiku, Itālijas Republiku, Kipras Republiku, Luksemburgas Lielhercogisti, Maltu, Nīderlandes Karalisti, Austrijas Republiku, Portugāles Republiku, Slovēnijas Republiku, Slovākijas Republiku un Somijas Republiku (turpmāk tekstā – "ESM līgums"). Šis līgums stājās spēkā 2012. gada 27. septembrī.

7 ESM līguma 1. apsvērums ir izteikts šādā redakcijā:

"2010. gada 17. decembrī Eiropas Padome [Eiropadome] vienojās par nepieciešamību eurozonas dalībvalstīm nodibināt pastāvīgu stabilitātes mehānismu. Šis Eiropas Stabilitātes mehānisms ("ESM") pārņems uzdevumus, ko pašreiz izpilda Eiropas Finanšu stabilitātes instruments ("EFSI") un Eiropas Finanšu stabilizēšanas mehānisms ("EFSM"), sniedzot finansiālu palīdzību, kur tāda ir nepieciešama, eurozonas dalībvalstīm."

8 Atbilstoši šī līguma 1. un 2. pantam, kā arī 32. panta 2. punktam līgumslēdzējas puses, proti, dalībvalstis, kuru naudas vienība ir euro (turpmāk tekstā – "ESM dalībnieces"), savā starpā izveido starptautisku finanšu iestādi, proti, ESM.

9 Atbilstoši minētā līguma 3. pantam:

"ESM mērķis ir mobilizēt finansēšanu un sniegt stabilitātes atbalstu, ievērojot stingrus nosacījumus atbilstīgi izvēlētajam finansiālās palīdzības instrumentam, to ESM dalībnieču labā, kas piedzīvo smagas finanšu problēmas vai kam tādas draud, lai nepieciešamības gadījumā aizsargātu visas eurozonas un tās dalībvalstu finansiālo stabilitāti. Šajā nolūkā ESM ir tiesības sagādāt līdzekļus, izlaižot finanšu instrumentus vai slēdzot finanšu vai citus nolīgumus vai vienošanās ar ESM dalībniecēm, finanšu iestādēm vai citām trešām personām."

10 Šī paša līguma 4. panta 1. punktā ir noteikts:

"ESM ir Valde un Direktoru padome, kā arī rīkotājdirektors un pārējais speciālais personāls, kādu var uzskatīt par nepieciešamu."

11 ESM līguma 5. panta 3. punktā ir paredzēts, ka "[..] Komisijas loceklis, kas atbild par ekonomikas un monetārajām lietām, un ECB prezidents, kā arī Eurogrupas prezidents (ja viņš nav priekšsēdētājs vai kāds no vadītājiem) var piedalīties [ESM] Valdes sanāksmēs kā novērotāji."

12 Šī līguma 12. pantā ir definēti principi, kuri ir jāievēro attiecībā uz stabilizācijas atbalstu, un tā 1. punktā ir paredzēts šādi:

"Visas eurozonas un tās dalībvalstu finanšu stabilitātes aizsardzības nepieciešamības gadījumā ESM var sniegt stabilitātes atbalstu ESM dalībniecei, ievērojot stingrus nosacījumus atbilstīgi izvēlētajam finansiālās palīdzības instrumentam. Šādi nosacījumi var būt no makroekonomikas korekcijas programmas līdz iepriekš noteikto atbilstības nosacījumu pastāvīgai ievērošanai."

13 ESM līguma 13. pantā stabilitātes atbalsta piešķiršanas procedūra ESM dalībniekam ir aprakstīta šādi:

"1. ESM dalībniece var adresēt stabilitātes atbalsta pieprasījumu Valdes priekšsēdētājam. Šādā pieprasījumā norāda apsveramo finansiālās palīdzības instrumentu(-us). [..]

2. Pamatojoties uz ESM dalībnieces pieprasījumu un 1. punktā minēto izvērtējumu, Valde var pieņemt lēmumu principā piešķirt attiecīgajai ESM dalībniecei stabilitātes atbalstu finansiālās palīdzības instrumenta veidā.

3. Ja lēmums, ievērojot 2. punktu, tiek pieņemts, Valde uztic [..] Komisijai – sadarbībā ar ECB un, kad vien iespējams, kopā ar [Starptautisko Valūtas fondu (SVF)] – uzdevumu risināt sarunas ar attiecīgo ESM dalībnieci par Saprašanās memorandu [..], kurā sīkāk norādīti ar finansiālās palīdzības instrumentu saistītie nosacījumi. [Saprašanās memoranda] saturs atspoguļo to trūkumu nopietnību, kas jārisina, un izvēlēto finansiālās palīdzības instrumentu. Vienlaikus ESM rīkotājdirektors sagatavo finansiālās palīdzības instrumenta nolīguma priekšlikumu, ietverot finansiālos noteikumus un instrumentu izvēli, kas jāpieņem Valdei.

[Saprašanās memorands] pilnībā atbilst LESD paredzētajiem ekonomikas politikas saskaņošanas pasākumiem, jo īpaši ikvienam Eiropas Savienības tiesību aktam, ietverot ikvienu viedokli, brīdinājumu, ieteikumu vai lēmumu, kas adresēts attiecīgajai ESM dalībniecei.

4. [..] Komisija [saprašanās memorandu] paraksta ESM vārdā, ņemot vērā iepriekšēju atbilstību 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem un Valdes apstiprinājumu.

5. Direktoru padome apstiprina finansiālās palīdzības instrumenta nolīgumu, precizējot piešķiramā stabilitātes atbalsta finansiālos aspektus un, ja piemērojams, palīdzības pirmā maksājuma izmaksu.

[..]

7. [..] Komisijai – sadarbībā ar ECB un, kad vien iespējams, kopā ar SVF – tiek uzticēta ar finansiālās palīdzības instrumentu saistīto nosacījumu ievērošanas uzraudzība."

Eiropadomes 1997. gada 13. decembra rezolūcija

14 Eiropadomes 1997. gada 13. decembra Rezolūcijā par ekonomikas politikas koordinēšanu ekonomikas un monetārās savienības trešajā posmā un par EK līguma 109. un 109.b pantu (OV 1998, C 35, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Eiropadomes 1997. gada 13. decembra rezolūcija"), it īpaši tās 6. punktā, ir paredzēts:

"[ESM dalībnieču] ministri var tikties neoficiālās sanāksmēs, lai pārrunātu jautājumus, kas ir saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kādus dalībvalstis kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu. Komisija, kā arī attiecīgā gadījumā [ECB], tiek aicinātas piedalīties sanāksmēs."

Lēmums 2013/236

15 Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunkts ir izteikts šādā redakcijā:

"Lai atjaunotu tās finanšu sektora stabilitāti, [Kipras Republika] turpina rūpīgi reformēt un pārstrukturēt banku nozari un nostiprināt dzīvotspējīgas bankas, atjaunojot to kapitālu, risinot to likviditātes jautājumus un pastiprinot to uzraudzību. Programmā paredz šādus pasākumus un rezultātus:

[..]

b) veikt [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia LTD*] un [*Cyprus Popular Bank Public Co Ltd*] aktīvu neatkarīgu novērtēšanu un ātri integrēt [*Cyprus Popular Bank Public Co. LTD*] darbības [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia*]. Novērtēšanu pabeidz ātri, lai dotu iespēju [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia*] pabeigt noguldījumu aizstāšanu ar pašu kapitālu;

[..]."

Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojums

16 Ar 2013. gada 25. marta paziņojumu Eurogrupa norādīja, ka ar Kipras iestādēm ir panākta vienošanās par galvenajiem nākotnē īstenojamās makroekonomikas korekciju programmas būtiskajiem elementiem ar visu ESM dalībnieču, kā arī Komisijas, ECB un SVF atbalstu (turpmāk tekstā – "Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojums").

17 Šajā paziņojumā it īpaši ir norādīts, ka:

"Eurogrupa atzinīgi novērtē pielikumā minētos finanšu sektora pārstrukturēšanas plānus. Šie pasākumi veido pamatu finanšu sektora dzīvotspējas atjaunošanai. It īpaši tajos tiek garantēti visi noguldījumi, kuru apmērs nepārsniedz 100 000 EUR, atbilstoši Savienības principiem.

Programma paredz izlēmīgu pieeju, lai mazinātu finanšu sektora nelīdzsvarotību. Finanšu sektors tiks atbilstoši samazināts [..].

Eurogrupa aicina nekavējoties īstenot vienošanos starp [Kipras Republiku] un [Grieķijas Republiku] par Kipras banku filiālēm Grieķijā, ar ko tiek aizsargāta gan Grieķijas, gan Kipras banku sistēma."

18 Minētā paziņojuma pielikums ir izteikts šādā redakcijā:

"Pēc tam, kad [Kipras Republikas] iestādes bija iesniegušas politiskos projektus, kurus Eurogrupa novērtēja ļoti atzinīgi, tika panākta vienošanās par turpmāko:

1. [*Cyprus Popular Bank Public Co*.] nekavējoties tiek noregulēta – pilnībā izmantojot akcionāru, obligāciju turētāju un nesegto noguldījumu turētāju līdzekļus – saskaņā ar Kipras Centrālās bankas rezolūciju, izmantojot jaunpieņemto banku noregulējuma ietvaru.

2. [*Cyprus Popular Bank Public Co*.] tiek sadalīta "sliktajā" bankā un "labajā" bankā. "Sliktajai" bankai ir pakāpeniski jāizzūd.

3. "Labā" banka tiek iekļauta [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia*], izmantojot banku noregulējuma ietvaru un pēc [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia*] padomes un [*Cyprus Popular Bank Public Co*.] padomes uzklausīšanas. Tā sniegs [ārkārtas likviditātes palīdzību] līdz deviņiem miljardiem euro. Vienīgi [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia*] negarantētie noguldījumi paliks iesaldēti līdz rekapitalizācijas īstenošanai, un uz tiem pēc tam varēs attiecināt atbilstošus nosacījumus.

4. ECB valde nodrošinās likviditāti [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia*], ievērojot piemērojamos noteikumus.

5. [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia*] tiks rekapitalizēta, negarantētos noguldījumus aizstājot ar pašu kapitālu, pilnībā izmantojot akcionāru un obligāciju turētāju līdzekļus.

6. Aizstāšana tiks īstenota tādējādi, lai programmas beigās nodrošinātu kapitāla rādītāju 9 % apmērā.

7. Visi segto noguldījumu turētāji visās bankās tiks pilnībā aizsargāti saskaņā ar atbilstošajiem [Savienības] tiesību aktiem.

8. Programmas piešķīrums (līdz 10 miljardiem EUR) netiks izmantots, lai rekapitalizētu [*Cyprus Popular Bank Public Co*.] vai [*Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia*]."

Kipras tiesības

19 Saskaņā ar 2013. gada 22. marta *O peri exiyiansis pistotikon kai allon idrimaton nomos* (Nr. 17(I)/2013) (Likums par kredītiestāžu un citu iestāžu sanāciju, *EE*, pielikums I (I), Nr. 4379, 22.3.2013., 117. lpp.; turpmāk tekstā – "2013. gada 22. marta likums") 3. punkta 1. punktu un 5. punkta 1. punktu Kipras Centrālajai bankai (turpmāk tekstā – "KCB") kopā ar Finanšu ministriju (Kipra) bija uzdots veikt šajā likumā paredzēto iestāžu sanāciju. Šim mērķim, pirmkārt, 2013. gada 22. marta likuma 12. panta 1. punktā bija paredzēts, ka KCB ar dekrētu var pārstrukturēt noregulējamās iestādes parādus un saistības, tostarp samazinot, grozot, pagarinot samaksas termiņu vai atjaunojot pamatkapitālu vai jebkādu esošu vai nākotnes prasījumu atlikumu pret šo iestādi vai aizstājot parādzīmes ar pašu kapitālu. Otrkārt, ar minēto punktu no šiem pasākumiem tiek izslēgti "segtie noguldījumi" 2013. gada 22. marta likuma 2. panta piektās daļas izpratnē. Puses ir vienisprātis, ka tie ir noguldījumi 100 000 EUR vai mazākā apmērā.

20 2013. gada 26. marta *Kanonistiki Dioikitiki Praxi 96/2013, peri tis polisis ergasion ton en elladi ergasion tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd* (Dekrēts Nr. 96/2013 par atsevišķu *Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia LTD* operāciju Grieķijā pārdošanu (*EE*, pielikums III (I), Nr. 4640, 26.3.2013., 745. lpp.; turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 96") un 2013. gada 26. marta *Kanonistiki Dioikitiki Praxi 97/2013, peri tis polisis ergasion ton en elladi ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co Ltd* (Dekrēts Nr. 97/2013 par atsevišķu *Cyprus Popular Bank Public Co Ltd* operāciju Grieķijā pārdošanu (*EE*, pielikums III (I), Nr. 4640, 26.3.2013., 749. lpp.; turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 97") bija paredzēta

attiecīgi Grieķijā reģistrēto *Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia* (turpmāk tekstā – "*BoC*") un *Cyprus Popular Bank Public Co* (turpmāk tekstā – "*Laïki*") filiāļu pārdošana (turpmāk tekstā kopā – "Grieķijas filiāles").

21 2013. gada 29. marta *Kanonistiki Dioikitiki Praxi 103/2013, peri diasosis me idia mesa tis Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias Ltd* (Dekrēts Nr. 103/2013 par *Trapezas Kyprou Dimosias Etaireias LTD* reorganizāciju ar pašu līdzekļiem) (*EE*, pielikums III (I), Nr. 4645, 29.3.2013., 769. lpp.; turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 103") bija paredzēta *BoC* rekapitalizācija, it īpaši par tās nesegto noguldījumu turētāju, akcionāru un obligāciju turētāju līdzekļiem, lai tā varētu turpināt sniegt banku pakalpojumus. Tādējādi nesegtie noguldījumi tika aizstāti ar *BoC* akcijām (37,5 % no katra nesegtā noguldījuma), ar vērtspapīriem, kurus *BoC* var konvertēt vai nu par akcijām, vai noguldījumiem (22,5 % no katra nesegtā noguldījuma), un vērtspapīriem, kurus KCB var konvertēt par noguldījumiem (40 % no katra nesegtā noguldījuma). Dekrēta Nr. 103 6. panta 5. punktā ir precizēts, ka gadījumā, ja nesegto noguldījumu turētāju līdzekļi pārsniedz *BoC* pašu kapitāla atjaunošanai nepieciešamo, noregulējuma iestāde nosaka pārmērīgai kapitalizācijai atbilstošo summu un rīkojas ar to tā, it kā aizstāšana nekad nebūtu notikusi.

22 Pēc 2013. gada 30. jūlijā veiktajiem grozījumiem Dekrētā Nr. 103, pirmkārt, 10 % no nesegtajiem noguldījumiem, kas iepriekš bija konvertēti par vērstpapīriem, kurus savukārt var konvertēt par akcijām vai noguldījumiem, tika konvertēti par *BoC* akcijām. Otrkārt, visu *BoC* parasto akciju nominālvērtība tika samazināta no viena euro uz vienu centu. Pēc tam simts parastās akcijas ar nominālvērtību viens cents tika apvienotas vienā parastajā akcijā ar nominālvērtību viens euro. Parastās akcijas ar nominālvērtību viens cents, kuru skaits bija mazāks par 100 un kuras līdz ar to nevarēja tikt apvienotas, lai izveidotu jaunu parasto akciju ar nominālvērtību viens euro, tika dzēstas.

23 2013. gada 29. marta *Kanonistiki Dioikitiki Praxi 104/2013, peri tis polisis orismenon ergasion tis Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd* (Dekrēts Nr. 104/2013 par atsevišķu *Cyprus Popular Bank Public Co. Ltd* darbību pārdošanu; *EE*, pielikums III (I), Nr. 4645, 29.3.2013., 781. lpp.; turpmāk tekstā – "Dekrēts Nr. 104") 2. un 5. pantā, tos aplūkojot kopsakarā, bija paredzēts, ka 2013. gada 29. martā plkst. 6.10 atsevišķi *Laïki* aktīvi un pasīvi, tostarp noguldījumi, kas nepārsniedz 100 000 EUR, tiek nodoti *BoC*. Noguldījumi virs 100 000 EUR tika saglabāti *Laïki* līdz tās likvidācijai.

24 Pēc 2013. gada 30. jūlijā veiktajiem grozījumiem Dekrētā Nr. 104 aptuveni 18 % no jaunā *BoC* reģistrētā kapitāla tika piešķirti *Laïki*.

Tiesvedības priekšvēsture

25 Šīs tiesvedības vajadzībām pārsūdzētā sprieduma 10.–28. un 38.–46. punktā izklāstītā tiesvedības priekšvēsture var tikt apkopota šādi.

26 2012. gada pirmajos mēnešos Grieķijas Republika un tās privātie obligāciju turētāji īstenoja Grieķijas parāda instrumentu apmaiņu, būtiski diskontējot privātpersonu turējumā esošo Grieķijas parāda instrumentu nominālvērtību (*Private Sector Involvement* (turpmāk tekstā – "*PSI*")).

27 Ņemot vērā to ieguldījumus parādzīmēs, kurām ir piemērots *PSI*, vairākas Kiprā reģistrētas bankas, tostarp *Laïki* un *BoC*, cieta būtiskus zaudējumus un saskarās ar problēmām pašu kapitāla nepietiekamības dēļ. Vairs nespējot sniegt pietiekamu nodrošinājumu, lai saņemtu ECB finansējumu, *Laïki* lūdza un saņēma ārkārtas likviditātes palīdzību (*Emergency Liquidity Assistance*, turpmāk tekstā – "*ELA*") no KCB, kuras kopējā summa 2012. gada maijā sasniedza 3,8 miljardus EUR un 2012. gada jūlijā – gandrīz 9,6 miljardus EUR.

28 Šādos apstākļos Kipras Republika uzskatīja, ka ir jāsniedz atbalsts Kipras banku sektoram, tostarp 2012. gada jūnijā rekapitalizējot *Laïki* 1,8 miljardu EUR apmērā. Šī paša mēneša laikā *BoC* paziņoja, ka arī ir lūgusi Kipras iestādēm kapitāla atbalstu, bet nav to saņēmusi.

29 2012. gada 25. jūnijā Kipras Republika iesniedza Eurogrupas prezidentam pieteikumu finanšu atbalsta saņemšanai no ESM un Eiropas Finanšu stabilitātes instrumenta (EFSI). Ar 2012. gada 27. jūnija paziņojumu Eurogrupa norādīja, ka pieprasīto finanšu atbalstu Kipras Republikai sniegs vai nu EFSI, vai ESM makroekonomikas korekciju programmas ietvaros, kas tiks konkretizēta saprašanās memorandā, par kuru sarunās piedalīsies Eiropas Komisija kopā ar ECB un SVF, no vienas puses, un Kipras iestādes, no otras puses. 2012. gada 29. novembrī Komisijas, ECB, SVF un Kipras Republikas pārstāvji sagatavoja saprašanās memoranda projektu.

30 2013. gada martā Kipras Republika un pārējās ESM dalībnieces panāca politisku vienošanos par šo saprašanās memoranda projektu. Ar 2013. gada 16. marta paziņojumu Eurogrupa atzinīgi novērtēja šo vienošanos un norādīja noteiktus pielāgošanas pasākumus, kurus Kipras iestādes bija apņēmušās veikt, tostarp nodokļa noteikšanu banku noguldījumiem, banku pārstrukturēšanu un rekapitalizāciju, kā arī zemākas pakāpes obligāciju turētāju iekšējo rekapitalizāciju.

31 2013. gada 18. martā Kipras Republika izdeva rīkojumu par banku slēgšanu darbdienās 2013. gada 19. un 20. martā un pēc tam – līdz 2013. gada 28. martam, lai nepieļautu masveida naudas izņemšanu no bankām.

32 2013. gada 19. martā Kipras Parlaments noraidīja Kipras valdības likumprojektu par nodokļa noteikšanu visiem Kipras Republikas banku noguldījumiem. Tad Kipras valdība sagatavoja jaunu likumprojektu, kurā bija paredzēta tikai *BoC* un *Laïki* pārstrukturēšana.

33 2013. gada 21. martā ECB publicēja paziņojumu presei (turpmāk tekstā – "ECB 2013. gada 21. marta paziņojums presei"), kurā norādīja šādi:

"ECB valde nolēma saglabāt līdzšinējo *ELA* līmeni līdz [..] 2013. gada 25. martam.

Atmaksas pagarinājumu var paredzēt tikai tad, ja tiek īstenota [Savienības vai SVF] programma, kas garantētu konkrēto banku maksātspēju."

34 Kipras parlaments pieņēma 2013. gada 22. marta likumu.

35 Ar 2013. gada 25. marta paziņojumu Eurogrupa norādīja, ka ar Kipras iestādēm ir panākta vienošanās par galvenajiem nākotnē īstenojamās makroekonomikas korekciju programmas būtiskajiem elementiem ar visu ESM dalībnieču, kā arī ar Komisijas, ECB un SVF atbalstu.

36 Dekrēti Nr. 96 un Nr. 97, no vienas puses, kā arī Dekrēti Nr. 103 un Nr. 104, no otras puses, tika pieņemti attiecīgi 2013. gada 26. martā un 29. martā.

37 ESM valde savā 2013. gada 24. aprīļa sanāksmē:

– apstiprināja, pirmkārt, ka Komisijas un ECB uzdevums ir sagatavot ESM līguma 13. panta 1. punktā minētos vērtējumus un, otrkārt, ka Komisijai sadarbībā ar ECB un SVF ir jārisina sarunas ar Kipras Republiku par šīs tiesību normas 3. punktā minēto saprašanās memorandu;

– nolēma piešķirt Kipras Republikai stabilitātes atbalstu kā finanšu palīdzības instrumentu (turpmāk tekstā – "FPI") atbilstoši ESM rīkotājdirektora priekšlikumam,

– apstiprināja jaunu saprašanās memoranda projektu, par kuru sarunas risināja Komisija sadarbībā ar ECB un SVF, no vienas puses, un Kipras Republika, no otras puses, un

– uzdeva Komisijai parakstīt šo protokolu ESM vārdā.

38 2013. gada 25. aprīlī Padome, rīkojoties saskaņā ar LESD 136. panta 1. punktu, pieņēma Lēmumu 2013/236, kurā ir paredzēti vairāki "pasākumi un rezultāti", lai novērstu Kipras Republikas budžeta deficītu un atjaunotu šīs dalībvalsts finanšu sistēmas stabilitāti.

39 2013. gada 26. aprīlī jauno saprašanās memorandu (turpmāk tekstā – "2013. gada 26. aprīļa saprašanās memorands") ESM vārdā parakstīja Kipras Republikas finanšu ministrs, KCB prezidents un Komisijas viceprezidents, un 2013. gada 30. aprīlī to apstiprināja Kipras parlaments.

40 2013. gada 8. maijā ESM, Kipras Republika un KCB parakstīja vienošanos par FPI. Tajā pašā dienā ESM Direktoru padome apstiprināja šo vienošanos, kā arī priekšlikumu par kārtību, kādā Kipras Republikai tiek izmaksāta pirmā [finanšu] atbalsta daļa trīs miljardu EUR apmērā.

41 Ar 2013. gada 13. maija paziņojumu Eurogrupa atzinīgi novērtēja ESM valdes lēmumu apstiprināt šo pirmo atbalsta daļu un apliecināja, ka Kipras Republika ir īstenojusi pasākumus, par kuriem bija panākta vienošanās 2013. gada 26. aprīļa saprašanās memorandā.

42 Ar 2013. gada 13. septembra paziņojumu Eurogrupa atzinīgi novērtēja, pirmkārt, Komisijas, ECB un SVF pirmās pārbaudes secinājumu un, otrkārt, to, ka 2013. gada 30. jūlijā ir pabeigta *BoC* noregulējuma procedūra. Turklāt Eurogrupa pauda atbalstu tam, lai Kipras Republikai tiktu izmaksāta otrā atbalsta daļa 1,5 miljardu EUR apmērā, kas tika veikts 2013. gada 27. septembrī.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētie spriedumi

43 Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2013. gada 20. decembrī lietā T-680/13 un 2014. gada 1. decembrī lietā T-786/14, prasītāji pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P cēla prasības, galvenokārt lūdzot, lai Padomei, Komisijai, ECB un Eurogrupai (turpmāk tekstā – "atbildētājas") tiktu piespriests samaksāt minētajiem prasītājiem to prasības pieteikuma pielikumā minētās summas, pieskaitot procentus no 2013. gada 16. marta līdz Vispārējās tiesas sprieduma pasludināšanai, un, pakārtoti, konstatēt Savienības un/vai atbildētāju ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos un noteikt, kāda procedūrā ir konstatējami apelācijas sūdzību iesniedzējiem faktiski radušies atlīdzināmie zaudējumi.

44 Ar atsevišķiem dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā lietā T-680/13 iesniegti 2014. gada 14. jūlijā, 16. jūlijā un 18. augustā, attiecīgi Padome, ECB un Komisija izvirzīja iebildes par nepieņemamību saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 114. pantu.

45 Ar atsevišķiem dokumentiem, kas lietā T-786/14 iesniegti Vispārējās tiesas kancelejā 2015. gada 17. aprīlī, 29. aprīlī un 8. maijā, attiecīgi Komisija, Padome un ECB izvirzīja iebildes par nepieņemamību saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 114. pantu.

46 Ar pārsūdzētajiem spriedumiem Vispārējā tiesa noraidīja prasītāju pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P prasības un piesprieda tiem segt savus, kā arī atlīdzināt Padomes, Komisijas un ECB tiesāšanās izdevumus.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi Tiesā

47 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2019. gada 11. janvāra lēmumu lietas C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P un C-604/18 P tika apvienotas tiesvedības mutvārdu daļā un galīgā sprieduma pasludināšanai.

48 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2019. gada 21. februāra lēmumu Somijas Republikai Padomes prasījumu atbalstam tika atļauts iestāties lietās C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P un C-604/18 P.

Lietas C-597/18 P un C-598/18 P

49 Padome lūdz Tiesu:

– atcelt pārsūdzētos spriedumus daļās, kurās Vispārējā tiesa ir noraidījusi tās iebildes par nepieņemamību, ciktāl tās attiecas uz prasībām, kuras prasītāji pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P ir cēluši pret Eurogrupu;

– piespriest minētajiem prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus apelācijas tiesvedībā.

50 Prasītāji pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P lūdz Tiesu:

– noraidīt [Padomes] apelācijas sūdzības un

– piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

51 Komisija lūdz Tiesu:

– apmierināt apelācijas sūdzības;

– piespriest prasītājiem pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P atlīdzināt ar apelācijas tiesvedību un tiesvedību Vispārējā tiesā saistītos tiesāšanās izdevumus.

Lietas C-603/18 P un C-604/18 P

52 Apelācijas sūdzību iesniedzēji lūdz Tiesu:

– atcelt pārsūdzētos spriedumus;

– apmierināt viņu prasījumus, kas izvirzīti tiesvedībā Vispārējā tiesā;

– noraidīt Padomes pretapelācijas sūdzības;

– piespriest atbildētājām atlīdzināt ar apelācijas tiesvedību un tiesvedību Vispārējā tiesā saistītos tiesāšanās izdevumus un

– piespriest Padomei atlīdzināt ar pretapelācijas sūdzībām saistītos tiesāšanās izdevumus.

53 Padome un ECB lūdz Tiesu:

– noraidīt apelācijas sūdzību iesniedzēju apelācijas sūdzības un

– piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

54 Ar savām pretapelācijas sūdzībām Padome lūdz Tiesu:

– atcelt pārsūdzētos spriedumus daļās, kurās Vispārējā tiesa noraidījusi tās iebildes par nepieņemamību, ciktāl tās attiecas uz apelācijas sūdzību iesniedzēju prasībām par Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu;

– atzīt par nepieņemamām apelācijas sūdzību iesniedzēju celtās prasības pret Padomi un

– piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

55 Komisija lūdz Tiesu:

– noraidīt apelācijas sūdzību iesniedzēju apelācijas sūdzības;

– apmierināt Padomes iesniegtās pretapelācijas sūdzības un

– piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt ar apelācijas tiesvedību un tiesvedību Vispārējā tiesā saistītos tiesāšanās izdevumus.

Par pieteikumu atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu

56 Pēc ģenerāladvokāta secinājumu nolasīšanas apelācijas sūdzību iesniedzēji ar Tiesas kancelejā 2020. gada 16. jūnijā iesniegtu dokumentu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 83. pantu lūdza izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

57 Pamatojot savu lūgumu, apelācijas sūdzību iesniedzēji norāda, pirmkārt, ka ģenerāladvokāta sniegtajos secinājumos esot pārkāpts pušu procesuālo tiesību vienlīdzības princips, jo tajos esot analizēti tikai argumenti, kurus lietas dalībnieki ir izvirzījuši saistībā ar Padomes iesniegtajām apelācijas sūdzībām lietās C-597/18 P un C-598/18 P, nevis argumenti, ko apelācijas sūdzību iesniedzēji ir norādījuši, pamatojot savas apelācijas sūdzības lietās C-603/18 P un C-604/18 P. Otrkārt, minētie secinājumi esot balstīti uz argumentu, ko apelācijas sūdzību iesniedzēji ir snieguši, lai pamatotu savas apelācijas sūdzības lietās C-603/18 P un C-604/18 P, nepareizu izpratni, jo tie nekad neesot apgalvojuši, ka Eurogrupas atzīšana par tādu iestādi, kuras akti un rīcība var būt prasības par Savienības ārpuslīgumisko atbildību atbilstoši LESD 340. panta otrajai daļai priekšmets, būtu nepieciešams nosacījums, lai tiktu apmierināti to prasījumi attiecībā uz iespējami ciesto zaudējumu atlīdzināšanu. Treškārt un visbeidzot, apelācijas sūdzību iesniedzēju ieskatā, no tā izrietot, ka ģenerāladvokāta secinājumus nevar uzskatīt par atbilstošiem šo tiesību strīdu atrisināšanai.

58 Jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 252. panta otro daļu ģenerāladvokāta pienākums ir, ievērojot pilnīgu objektivitāti un neatkarību, atklātā tiesas sēdē izteikt pamatotus secinājumus par lietām, kurās atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ir vajadzīga ģenerāladvokāta iesaistīšanās. Tiesai nav saistoši nedz ģenerāladvokāta secinājumi, nedz šo secinājumu pamatojums (spriedums, 2018. gada 25. jūlijs, *Société des produits Nestlé* u.c./*Mondelez UK Holdings & Services*, C-84/17 P, C-85/17 P un C-95/17 P, EU:C:2018:596, 31. punkts).

59 Turklāt Eiropas Savienības Tiesas statūtos un Tiesas Reglamentā ieinteresētajām personām nav paredzēta iespēja iesniegt apsvērumus, atbildot uz ģenerāladvokāta sniegtajiem secinājumiem (spriedums, 2016. gada 21. decembris, Komisija/*Aer Lingus* un *Ryanair Designated Activity*, C-164/15 P un C-165/15 P, EU:C:2016:990, 31. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

60 Tādējādi viena lietas dalībnieka nepiekrišana ģenerāladvokāta secinājumiem, lai kādi arī būtu viņa šajos secinājumos analizētie jautājumi, pati par sevi nevar būt tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu pamatojošs iemesls (spriedums, 2018. gada 28. februāris, *mobile.de*/*EUIPO*, C-418/16 P, EU:C:2018:128, 30. punkts).

61 Tomēr Tiesa saskaņā ar tās Reglamenta 83. pantu jebkurā brīdī, uzklausījusi ģenerāladvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas ir iesniedzis ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā norādītie lietas dalībnieki vai ieinteresētās personas nav apsprieduši.

62 Tomēr šajā gadījumā tas tā nav. Pirmkārt, apelācijas sūdzību iesniedzēju izvirzītie pamati un argumenti, pamatojot savas apelācijas sūdzības lietās C-603/18 P un C-604/18 P, ir tikuši apspriesti tiesvedības rakstveida un mutvārdu daļā. Otrkārt, ir jānorāda, ka pēc Tiesas lūguma, kura uzskatīja, ka ar Padomes apelācijas sūdzībām lietās C-597/18 P un C-598/18 P ir izvirzīts jauns tiesību jautājums atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 20. panta 5. punktam, ģenerāladvokāts savos secinājumos ir koncentrējies uz minētajās apelācijas sūdzībās lietas dalībnieku izvirzīto argumentu vērtējumu, un tas neskar vērtējumu, ko Tiesa veic attiecībā uz argumentiem, kurus apelācijas sūdzību iesniedzēji ir varējuši izklāstīt minētajās tiesvedības daļās savu apelācijas sūdzību lietās C-603/18 P un C-604/18 P kontekstā, un pretēji tam, ko norāda apelācijas sūdzību iesniedzēji, tas izslēdz, ka ģenerāladvokāts, savos secinājumos neanalizējot šos argumentus, būtu tos kļūdaini interpretējis. Tādējādi Tiesa, uzklausījusi ģenerāladvokātu, uzskata, ka tā ir pietiekami informēta ar dažādiem tiesvedībā Tiesā pienācīgi apspriestiem argumentiem.

63 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, nav pamata izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas atkārtotu sākšanu.

Par Padomes apelācijas sūdzībām lietās C-597/18 P un C-598/18 P

Lietas dalībnieku argumenti

64 Pamatojot savas apelācijas sūdzības, Padome izvirza tikai vienu pamatu saistībā ar to, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini interpretējusi judikatūru attiecībā uz prasības par Savienības ārpuslīgumisko atbildību pieņemamības nosacījumiem.

65 Ar šo pamatu Padome būtībā norāda, ka pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 113. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 109. punktā, Eurogrupa nevarot tikt uzskatīta par "iestādi" LESD 340. panta otrās daļas izpratnē.

66 Šajā ziņā Padome uzskata, pirmkārt, ka Vispārējā tiesa ir niansējusi secinājumu, kuru Tiesa izdarījusi 2016. gada 20. septembra sprieduma *Mallis* u.c./Komisija un ECB (no C-105/15 P līdz C-109/15 P, EU:C:2016:702) 61. punktā, saskaņā ar kuru Eurogrupa nevar tikt pielīdzināta kādam Padomes sastāvam, nedz arī tikt kvalificēta kā "Savienības struktūra" LESD 263. panta izpratnē.

67 Otrkārt, Padome, citējot 2002. gada 10. aprīļa spriedumu *Lamberts*/Ombuds (T-209/00, EU:T:2002:94, 49. punkts), atgādina, ka, lai gan jēdziens "iestāde" LESD 340. panta otrās daļas izpratnē aptver ne tikai LES 13. pantā tieši minētās iestādes, bet arī visas Savienības struktūras, kuras atbilst diviem kritērijiem, proti, no vienas puses, tās ir tikušas izveidotas ar Līgumiem un, no otras puses, ir paredzētas, lai sekmētu Savienības mērķu sasniegšanu, tomēr Eurogrupa neatbilstot pirmajam no šiem kritērijiem.

68 Šajā ziņā tā iebilst, vispirms, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 113. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 109. punktā Vispārējā tiesa esot apstiprinājusi, ka Eurogrupa ir "Savienības vienība, kas formāli ir izveidota ar Līgumiem", lai gan Eurogrupa esot neformāla ESM dalībnieču ministru sanāksme, kuras vienīgais uzdevums ir apspriest jautājumus saistībā ar konkrētiem pienākumiem, ko ministri kopīgi uzņemas vienotās valūtas jomā. Turklāt ar LESD 137. pantu un 14. protokolu Eurogrupa esot nevis izveidota, bet vienkārši atzīta. Visbeidzot Padome uzsver, ka Vispārējā tiesa nav nedz identificējusi kādas pilnvaras, kas ar Līgumiem būtu piešķirtas Eurogrupai, nedz arī konstatējusi, ka tā būtu patstāvīga juridiska persona.

69 Attiecībā uz otro kritēriju Padome atzīst, ka Eurogrupas sanāksmes faktiski veicina Savienības mērķu sasniegšanu, bet uzsver, ka LESD 119. panta 2. punktā un LES 3. pantā Eurogrupa kā vienība nekādi nav minēta.

70 Treškārt, Padome atspēko Vispārējās tiesas pirmā pārsūdzētā sprieduma 114. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 110. punktā paustās bažas, ka iespējas celt prasību par Savienības ārpuslīgumisko atbildību pret Eurogrupu neatzīšana rada nepilnību efektīvas tiesību aizsardzības tiesā jomā, kuras princips ir nostiprināts LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā.

71 Šajā ziņā Padome, pirmām kārtām, citējot 2016. gada 20. septembra spriedumu *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB (no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 55. punkts), atgādina, ka Komisija var tikt atzīta par atbildīgu par ESM aktu tiesiskumu. Otrām kārtām, Padome norāda, kā Vispārējā tiesa to esot atzinusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 238. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 237. punktā, ka prasības par Savienības ārpuslīgumisko atbildību pieņemamība noteiktos gadījumos var būt atkarīga no tā, vai ir izsmelti pieejamie valsts iekšējie tiesību aizsardzības līdzekļi, kas ir paredzēti valsts iestādes lēmuma atcelšanai, ja vien šie iekšējie tiesību aizsardzības līdzekļi var efektīvi nodrošināt attiecīgo privātpersonu tiesību aizsardzību un to izmantošanas rezultātā var tikt panākta apgalvoto zaudējumu atlīdzība. Trešām kārtām, Padome norāda, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 472/2013 (2013. gada 21. maijs) par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības (OV 2013, L 140, 1. lpp.), 7. pantu Tiesa varot kontrolēt Padomes aktus, kas tiek pieņemti pirms ESM nosacījumiem un iepriekš nosaka to saturu. Ceturtām kārtām un visbeidzot, Padome atsaucas uz ģenerāladvokāta M. Vatelē [*M. Wathelet*] secinājumu apvienotajās lietās *Mallis* u.c./Komisija un ECB (no C-105/15 P līdz C-109/15 P, EU:C:2016:294) 66. punktu, no kura izriet, ka tieša tiesību aizsardzības līdzekļa pret Eurogrupu neesamība būtu pretrunā efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principam tikai tad, ja Eurogrupai ar Līgumiem būtu piešķirtas pilnvaras pieņemt aktus, kas rada saistošas tiesiskās sekas attiecībā uz trešām personām. Taču tas tā neesot, jo Padome uzskata, ka Eurogrupa ir diskusiju forums, nevis lēmējinstitūcija.

72 Tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai Padome piebilda, ka efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips neesot kritērijs, lai noteiktu Savienības tiesu jurisdikciju ārpus Līgumos paredzētajiem noteikumiem.

73 Komisija norāda, ka LESD 263. un 340. pantam esot vienāda *ratione personae* piemērošanas joma. Šajā ziņā tā norāda, ka Vispārējā tiesa nav minējusi nevienu spriedumu, ar kuru tiktu konstatēts, ka vienības, kuras akti nevar būt prasības atcelt tiesību aktu priekšmets, akti vai rīcība tomēr varētu tikt apstrīdēti saistībā ar prasību par Savienības ārpuslīgumisko atbildību.

74 Prasītāji pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P apstrīd Padomes izvirzītā vienīgā pamata pamatotību. Pirmkārt, tie norāda, ka 2016. gada 20. septembra sprieduma *Mallis* u.c./Komisija un ECB (no C-105/15 P līdz C-109/15 P, EU:C:2016:702) 61. punktā ietvertajam Tiesas apgalvojumam, saskaņā ar kuru Eurogrupu nevar kvalificēt kā Savienības "iestādi" vai "struktūru" LESD 263. panta izpratnē, neesot nozīmes, jo šis spriedums attiecas uz prasības atcelt tiesību aktu, kas vērsta pret Eurogrupu, pieņemamību, kura ir atšķirīgs tiesību aizsardzības līdzeklis salīdzinājumā ar LESD 340. panta otrajā daļā paredzēto tiesību aizsardzības līdzekli, proti, prasību par Savienības ārpuslīgumisko atbildību.

75 Otrkārt, prasītāji pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P apstrīd argumentu, ka Eurogrupa nav tikusi izveidota ar Līgumiem, lai gan tās pastāvēšana ir tikusi formalizēta ar Lisabonas līgumu, ar kuru LESD tika pievienots 14. protokols.

76 Treškārt, Eurogrupa esot ne tikai neformāls diskusiju forums, bet tā īstenojot pienākumus Savienības ekonomikas un budžeta politikas izstrādes jomā.

77 Ceturtkārt un visbeidzot, prasītāji pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P apgalvo, ka Savienības atbildības par Eurogrupas aktiem iestāšanās iespējas neesamība nozīmētu to, ka netiek ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantā nostiprinātās pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā.

Tiesas vērtējums

78 Saskaņā ar LESD 340. panta otro daļu ārpuslīgumiskās atbildības gadījumā Savienība saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas ir kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, ko, pildot savus pienākumus, radījušas tās iestādes vai to darbinieki.

79 Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās šīs tiesību normas izpratnē ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti vairāki nosacījumi, proti, Savienības iestādei piedēvējamā rīcība ir prettiesiska, zaudējumi ir reāli un pastāv cēloņsakarība starp iestādes rīcību un apgalvotajiem zaudējumiem (spriedums, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 64. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

80 Jēdziens "iestāde" minētās tiesību normas izpratnē ietver ne tikai LES 13. panta 1. punktā uzskaitītās Savienības iestādes, bet arī visas Savienības struktūras, kas ir izveidotas ar Līgumiem vai saskaņā ar tiem un kuru mērķis ir sekmēt Savienības mērķu īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1992. gada 2. decembris, *SGEEM* un *Etroy*/ECB, C-370/89, EU:C:1992:482, 13.–16. punkts).

81 Izskatāmajā lietā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi šo judikatūru pirmā pārsūdzētā sprieduma 82., 106. un 112. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 78., 102. un 108. punktā. Piemērojot minēto judikatūru, tā pirmā pārsūdzētā sprieduma 113. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 109. punktā nosprieda, ka Eurogrupa ir Savienības vienība, kas ir izveidota ar Līgumiem un paredzēta, lai sekmētu Savienības mērķu īstenošanu. Vispārējā tiesa šo secinājumu ir izdarījusi šajos pašos pārsūdzēto spriedumu punktos veiktās analīzes noslēgumā attiecībā uz LESD 137. panta un 14. protokola formulējumu, no kuriem izrietot, pirmkārt, ka tajos tostarp ir paredzēta Eurogrupas pastāvēšana, sastāvs, sanāksmes kārtība, kā arī Eurogrupas uzdevumi un, otrkārt, ka šī vienība tiekas [sanāksmēs], lai apspriestu jautājumus, kuri saskaņā ar LESD 119. panta 2. punktu attiecas uz Savienības darbību, īstenojot LES 3. pantā noteiktos mērķus, tostarp ekonomikas un monetārās savienības, kuras valūta ir euro, izveidošanu.

82 Savu apelācijas sūdzību pamatojumam izvirzītā vienīgā pamata ietvaros Padome neapstrīd šī sprieduma 80. punktā minētajā judikatūrā definētos kritērijus, lai izvērtētu prasības par Savienības ārpuslīgumisko atbildību pieņemamību.

83 Tomēr Padome uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pirmā pārsūdzētā sprieduma 113. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 109. punktā uzskatīdama, ka Eurogrupa atbilst pirmajam no minētajiem kritērijiem attiecībā uz to, ka atbildētājai vienībai ir jābūt ar Līgumiem izveidotai Savienības struktūrai, jo LESD 137. pantā un 14. protokolā esot atzītas tikai ESM dalībnieču tiesības neformāli tikties un Eurogrupai neesot piešķirta nekāda kompetence.

84 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka Eurogrupa ir tikusi formāli izveidota ar Eiropadomes 1997. gada 13. decembra rezolūciju, saskaņā ar kuru "[ESM dalībnieču] ministri var neoficiāli savstarpēji tikties sanāksmēs, lai apspriestu jautājumus, kas saistīti ar konkrētiem pienākumiem, kurus tie kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu", un "Komisija, kā arī vajadzības gadījumā [ECB] tiek aicinātas piedalīties sanāksmēs". Kā secinājumu 64., 65., 92., 96., 101., 103. un 106. punktā ir uzsvēris arī ģenerāladvokāts, Eurogrupa tikusi izveidota kā starpvaldību iestāde, kas neietilpst Savienības institucionālajā ietvarā un kuras mērķis ir ļaut ESM dalībnieču ministriem apmainīties ar saviem viedokļiem un koordinēt tos jautājumos par to kopīgajiem pienākumiem saistībā ar vienoto valūtu. Tādējādi tā darbojas kā saikne starp valstu līmeni un Savienības līmeni, lai koordinētu ESM dalībnieču ekonomikas politiku.

85 Ir taisnība, kā Vispārējā tiesa to pamatoti ir konstatējusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 113. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 109. punktā, ka LESD 137. pantā un 14. protokolā tostarp ir paredzēta Eurogrupas pastāvēšana, sastāvs, sanāksmes kārtība un uzdevumi.

86 Tomēr pretēji tam, ko apgalvo prasītāji pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P, no šī konstatējuma nevar secināt, ka Eurogrupa ir Savienības vienība, kas ir izveidota ar Līgumiem šī sprieduma 80. punktā minētās judikatūras izpratnē.

87 Proti, ar LESD 137. pantu un 14. protokolu, protams, ir formalizēta Eurogrupas esamība un Komisijas un ECB dalība tās sanāksmēs. Tomēr ar tiem nekādi nav ticis grozīts tās starpvaldību raksturs. Šajā ziņā ir īpaši jāuzsver, kā Tiesa jau ir nospriedusi, ka Eurogrupa nevar tikt pielīdzināta Padomes sastāvam (spriedums, 2016. gada 20. septembris, *Mallis* u.c./Komisija un ECB, no C-105/15 P līdz C-109/15 P, EU:C:2016:702, 61. punkts).

88 Otrkārt, kā tas tieši izriet gan no Eiropadomes 1997. gada 13. decembra rezolūcijas, gan no 14. protokola 1. panta formulējuma un kā Tiesa ir nospriedusi 2016. gada 20. septembra sprieduma *Mallis* u.c./Komisija un ECB (no C-105/15 P līdz C-109/15 P, EU:C:2016:702) 61. punktā, Eurogrupu raksturo tās neformālais raksturs, kas ir izskaidrojams, kā ģenerāladvokāts to ir norādījis secinājumu 64. un 86. punktā, ar tās izveidošanas mērķi, kurš ir nodrošināt Ekonomikas un monetārajai savienībai starpvaldību koordinācijas instrumentu, tomēr neskarot nedz Padomes lomu, kura atrodas lēmumu pieņemšanas procesa Savienības līmenī ekonomikas jomā centrā, nedz arī ECB neatkarību.

89 Treškārt, ir jākonstatē, ka Savienības tiesību sistēmā Eurogrupai nav nekādas patstāvīgas kompetences, jo 14. protokola 1. pantā ir tikai noteikts, ka vajadzības gadījumā notiek tās sanāksmes, lai apspriestu jautājumus saistībā ar konkrētiem pienākumiem, kurus ESM dalībnieču ministri kopīgi uzņemas saistībā ar vienoto valūtu, ņemot vērā, ka šie pienākumi tiem ir tikai to kompetences valsts līmenī dēļ.

90 No iepriekš minētā izriet, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 113. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 109. punktā Vispārējā tiesa kļūdaini ir uzskatījusi, ka Eurogrupa ir ar Līgumiem izveidota Savienības struktūra un ka līdz ar to prasītāji pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P var celt pret to prasību par Savienības ārpuslīgumisko atbildību, pamatojoties uz LESD 340. panta otro daļu.

91 Šo secinājumu neatspēko minēto prasītāju arguments, kas ir balstīts uz pirmā pārsūdzētā sprieduma 114. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 110. punktā izklāstīto Vispārējās tiesas argumentāciju un kas attiecas uz Hartas 47. panta pārkāpumu.

92 Šajā ziņā minētajos pārsūdzēto spriedumu punktos Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka iespējas neesamība celt prasību par Savienības ārpuslīgumisko atbildību pret Eurogrupu, pamatojoties uz LESD 340. panta otro daļu, būtu pretrunā tiesiskas Savienības principam, ņemot vērā prasības saistībā ar efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa ievērošanu.

93 Ir jāuzsver, ka, ņemot vērā šī sprieduma 89. punktā norādīto un faktu, ka Eurogrupai nav pilnvaru piemērot sankcijas par tās iekšienē noslēgto politisko nolīgumu neievērošanu, šie nolīgumi tiek konkretizēti un īstenoti it īpaši ar Savienības iestāžu aktiem un rīcību. Tādējādi attiecīgās personas Savienības tiesās var celt prasību par Savienības ārpuslīgumisko atbildību pret Padomi, Komisiju un ECB saistībā ar tiesību aktiem vai rīcību, ko šīs Savienības iestādes īsteno šādu politisko nolīgumu rezultātā, kā to šajā lietā apstiprina prasītāju pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P pirmajā instancē celtās prasības.

94 Tādējādi pārsūdzētajos spriedumos Vispārējā tiesa ir atzinusi par pieņemamām prasības par Savienības ārpuslīgumisko atbildību, ciktāl tās bijušas vērstas pret Padomi saistībā ar konkrētiem pasākumiem, kuri veikti Kipras Republikas īstenotās trīsgadu makroekonomikas korekciju programmas ietvaros un kuri ir tieši uzskaitīti Lēmuma 2013/236 2. panta 4.–15. punktā.

95 Tāpat Vispārējā tiesa šajos pašos spriedumos ir atzinusi par pieņemamām prasītāju pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P prasības, ciktāl tās bijušas vērstas pret Komisiju un ECB to apgalvotās prettiesiskās rīcības dēļ, apspriežot un parakstot 2013. gada 26. aprīļa saprašanās memorandu, kurā ir konkretizēta minētā makroekonomikas korekcijas programma.

96 Šajā ziņā, kā izriet no LES 17. panta 1. punkta, Komisija "sekmē vispārējās Savienības intereses" un "uzrauga Savienības tiesību piemērošanu" (spriedumi, 2012. gada 27. novembris, *Pringle*, C-370/12, EU:C:2012:756, 163. punkts, kā arī 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 57. punkts). Tātad šī iestāde, piedaloties Eurogrupas darbībā, saglabā savu Līgumu uzraudzītājas lomu. No tā izriet, ka tās iespējamā bezdarbība Eurogrupas ietvaros noslēgto politisko nolīgumu atbilstības Savienības tiesībām pārbaudē var izraisīt Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos saskaņā ar LESD 340. panta otro daļu.

97 No visa iepriekš minētā izriet, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu LESD 340. panta otrās daļas interpretācijā un piemērošanā, pirmā pārsūdzētā sprieduma 113. un 114. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 109. un 110. punktā uzskatot, ka, lai netiktu pārkāpts tiesiskas Savienības princips, Eurogrupa ir atzīstama par Savienības vienību, kura ir izveidota ar Līgumiem un par kuras aktiem vai rīcību Savienības tiesās var tikt celta prasība par Savienības ārpuslīgumisko atbildību.

98 Tādējādi ir jāapmierina Padomes apelācijas sūdzības un pārsūdzētie spriedumi ir jāatceļ daļā, kurā ir noraidītas šīs iestādes izvirzītās iebildes par nepieņemamību attiecībā uz prasītāju pirmajā instancē prasībām pret Eurogrupu lietās C-597/18 P un C-598/18 P.

Par apelācijas sūdzībām lietās C-603/18 P un C-604/18 P

Lietas dalībnieku argumenti

99 Lai pamatotu savas pretapelācijas sūdzības, Padome, kurai pievienojas Komisija, izvirza tikai vienu pamatu attiecībā uz to, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 181. un 191. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 180. un 190. punktā Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, pirmkārt, ka Padome, izmantojot Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu, ir pieprasījusi Kipras iestādēm saglabāt vai turpināt īstenot pasākumu, kas izpaužas kā *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšana par akcijām, un, otrkārt, ka minētajām iestādēm nav bijusi nekāda rīcības brīvība, lai pārskatītu šo konvertēšanu. Proti, Padome uzskata, ka šāda interpretācija ir pretrunā judikatūrai par tādas prasības par Savienības ārpuslīgumisko atbildību pieņemamību, ar ko tiek apstrīdēts akts vai rīcība, ar kuru valsts iestāde nodrošina Savienības tiesiskā regulējuma izpildi, proti, judikatūrai, kurā tiek prasīts izpildīt divus kumulatīvus nosacījumus.

100 Attiecībā uz pirmo nosacījumu, tas ir, ka prasībai veikt attiecīgo pasākumu ir jābūt ietvertai Savienības tiesību aktā, kas dalībvalstij ir juridiski saistošs, Padome vispirms norāda, ka šī pasākuma pieņemšana esot notikusi pirms Lēmuma 2013/236.

101 Turpinājumā Padome apgalvo, ka šī lēmuma neesamības apstākļos apelācijas sūdzību iesniedzējiem būtu radies tāds pats kaitējums un ka prasība saglabāt vai turpināt īstenot minēto pasākumu ir attiecināma tikai uz Kipras iestādēm. Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktā paredzētais pienākums veikt *Laïki* un *BoC* aktīvu neatkarīgu novērtēšanu paredzot *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšanu par akcijām, tomēr neuzliekot šādu pienākumu.

102 Visbeidzot Padome norāda, ka Lēmumā 2013/236 ir atspoguļota kopš eurozonas krīzes sākuma iedibinātā vispārpieņemtā prakse, saskaņā ar kuru nosacījumus attiecībā uz ESM dalībniecei piešķirto finanšu palīdzību papildinot saskaņā ar LESD 136. pantu pieņemti Padomes lēmumi, lai garantētu starpvaldību un Savienības darbības jomu saskaņotību.

103 Attiecībā uz otro nosacījumu, proti, ka valsts iestādēm nav jābūt nekādai rīcības brīvībai, lai īstenotu Savienības tiesisko regulējumu, Padome apgalvo, ka šajā lietā tas katrā ziņā nav izpildīts. Šajā ziņā Padome iebilst pret to, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 186.–188. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 185.–187. punktā Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka Kipras iestādēm nebija rīcības brīvība, lai

pārskatītu *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšanu par akcijām, pamatojoties uz to, ka Lēmums 2013/236 Kipras Republikai bija saistošs un tam bija juridiski saistošas sekas. Šādi Vispārējās tiesas argumentācija padarot otro nosacījumu lieku attiecībā uz šī sprieduma 100. punktā minēto pirmo nosacījumu un veidojot pretrunu, jo pirmā pārsūdzētā sprieduma 178. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 177. punktā Vispārējā tiesa esot uzskatījusi, ka ar minēto Lēmumu 2013/236 Kipras iestādēm, tieši pretēji, ir paredzēta rīcības brīvība, lai noteiktu ar tā 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu prasītos īpašos noteikumus *Laïki* integrācijai *BoC*.

104 Turklāt Padome apgalvo, ka Kipras iestāžu rīcības brīvību īstenot *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšanu par akcijām apstiprina fakts, ka Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunkts ir formulēts vispārīgi un neietver nekādus īpašus noteikumus attiecībā uz šo konvertāciju.

105 Apelācijas sūdzību iesniedzēji uzskata, ka Padomes pretapelācijas sūdzības ir nepieņemamas, jo to patiesais mērķis esot panākt jaunu faktu vērtējumu, un katrā ziņā tās esot nepamatotas. It īpaši ar Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu Kipras iestādēm esot aizliegts pārskatīt *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšanu par akcijām, jo pretējā gadījumā netiktu ievērots gan šajā tiesību normā paredzētais konkrētais pienākums sekmīgi noslēgt minēto pārvēršanu, gan Lēmuma 2013/236 saistošais raksturs.

Tiesas vērtējums

106 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 268. pantu un 340. panta otro daļu, aplūkojot tos kopsakarā, Savienības tiesai ir piešķirta kompetence tikai novērst kaitējumu, ko ir radījušas Savienības iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus, proti, novērst kaitējumu, kas var izraisīt Savienības ārpuslīgumisko atbildību. Turpretim kaitējums, ko ir radījušas valsts iestādes, pildot savus pienākumus, var izraisīt tikai šo valsts iestāžu atbildību un vienīgi valstu tiesas ir kompetentas, lai nodrošinātu šī kaitējuma novēršanu (spriedums, 1987. gada 7. jūlijs, *L'Étoile commerciale* un *CNTA* /Komisija, 89/86 un 91/86, EU:C:1987:337, 17. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

107 No tā izriet, ka, lai noteiktu, vai Savienības tiesai ir kompetence, ir jāpārbauda, vai apgalvotā prettiesiskuma, uz kuru ir balstīta prasība par zaudējumu atlīdzību, avots patiešām ir Savienības iestāde un to nevar uzskatīt par piedēvējamu valsts iestādei.

108 Tieši ņemot vērā šos principus, kas ir pareizi atgādināti pirmā pārsūdzētā sprieduma 83. un 84. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 79. un 80. punktā, Vispārējā tiesa tostarp pārbaudīja, vai Padome ar Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu tika pieprasījusi Kipras iestādēm saglabāt vai turpināt īstenot *Laïki* integrācijas un *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšanas par akcijām pasākumus un – attiecīgajā gadījumā – vai saskaņā ar šo tiesību normu Kipras Republikai bija rīcības brīvība.

109 Vispirms ir jāatgādina, ka minētajā tiesību normā ir noteikts, ka Kipras Republikas makroekonomikas korekciju programmā ir paredzēts "veikt [*BoC*] un [*Laïki*] aktīvu neatkarīgu novērtēšanu un ātri integrēt [*Laïki*] darbības [*BoC*]. Novērtēšanu pabeidz ātri, lai dotu iespēju [*BoC*] pabeigt noguldījumu konvertēšanu par akcijām."

110 Pārbaudot Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu, Vispārējā tiesa, pirmkārt, pirmā pārsūdzētā sprieduma 180. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 179. punktā norādīja, ka šajā tiesību normā "ir paredzēts veikt [attiecīgo] banku aktīvu neatkarīgu novērtēšanu tādā termiņā, kas ļautu īstenot šo konvertāciju", un ka no minētās tiesību normas "netieši, bet noteikti izriet", ka Kipras iestādes nevar "atsaukt [minēto] konvertāciju". Pirmā pārsūdzētā sprieduma 181. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 180. punktā Vispārējā tiesa no tā secināja, ka "Padome ar [minēto] Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu ir pieprasījusi, lai Kipras Republika saglabātu spēkā vai turpinātu īstenot *BoC* [nesegto noguldījumu konvertēšanu par akcijām]".

111 Vispārējai tiesai nevar pārmest, ka iepriekšējā punktā citētajās pārsūdzēto spriedumu daļās tā būtu pieļāvusi kādu kļūdu vērtējumā. Pirmkārt, jau no paša Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunkta formulējuma izriet, ka *BoC* aktīvu novērtēšana un *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšana par akcijām ir tehniski saistītas darbības tādā ziņā, ka šī novērtēšana, kuras mērķis ir konstatēt akcijas vidējo cenu, ko noguldītāji saņemtu savu noguldījumu vietā, bija paredzēta ar vienīgo mērķi turpmāk veikt šo pārvēršanu.

112 Otrkārt, pretēji tam, ko apgalvo Padome, nav nozīmes tam, ka Lēmums 2013/236 ir pieņemts pēc pasākuma, kas izpaužas kā *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšana par akcijām, noteikšanas, jo, kā Vispārējā tiesa pamatoti ir norādījusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 157., 159. un 160. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 156., 158. un 159. punktā, lai gan nevar uzskatīt, ka Padome būtu prasījusi veikt minēto pasākumu, tomēr ir jāpārbauda, vai, pieņemot Lēmumu 2013/236, šī iestāde likusi Kipras Republikai saglabāt vai turpināt īstenot šo pasākumu, un, kā Vispārējā tiesa ir secinājusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 181. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 180. punktā, tas tā ir bijis.

113 Līdz ar to Padomes argumentācija, kas ir vērsta uz to, lai apstrīdētu pirmā pārsūdzētā sprieduma 180. un 181. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 179. un 180. punktā Vispārējās tiesas ietverto vērtējumu, nevar tikt atbalstīta.

114 Otrkārt, pirmā pārsūdzētā sprieduma 183.–190. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 182.–189. punktā Vispārējā tiesa pārbaudīja, vai Kipras Republikai bija rīcības brīvība, lai izvairītos no prasības saglabāt vai turpināt īstenot *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšanu par akcijām. Šajā ziņā pirmā pārsūdzētā sprieduma 186. un 187. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 185. un 186. punktā Vispārējā tiesa vispirms precizēja, ka Lēmums 2013/236 Kipras Republikai ir saistošs visos tā elementos, tostarp attiecībā uz tā 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu, jo tā tiesību normas ir pilnībā formulētas imperatīvi. Pēc tam pirmā pārsūdzētā sprieduma 188. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 187. punktā tā uzsvēra, ka minētais lēmums ir paredzēts, lai radītu saistošas tiesiskas sekas. Visbeidzot, pirmā pārsūdzētā sprieduma 189. un 190. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 188. un 189. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka, atbildot uz procesa organizatoriskajiem pasākumiem, Padome ir paziņojusi, ka Lēmums 2013/236 iekļaujas kopējā praksē, kura ir izveidojusies kopš eurozonas krīzes sākuma un saskaņā ar kuru nosacījumi, kam ir pakārtota ESM dalībniecei piešķirtā finanšu palīdzība, ir sasaistīti ar Padomes uz LESD 136. panta pamata pieņemtiem lēmumiem, tādējādi nodrošinot saskaņotību starp starpvaldību darbības jomu un Savienības darbības jomu. Pirmā pārsūdzētā sprieduma 191. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 190. punktā tā secināja, ka Kipras Republikai nav bijusi nekāda rīcības brīvība, lai pārskatītu *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšanu par akcijām.

115 Kā pamatoti norāda Padome, šajā argumentācijā ir pieļauta tiesību kļūda.

116 Proti, tā kā Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktā ir tikai vispārīgi prasīts, lai Kipras iestādes saglabātu vai turpinātu īstenot šo konvertēšanu, nekādi nedefinējot īpašus šīs darbības noteikumus, Vispārējā tiesa pirmā pārsūdzētā sprieduma 183.–191. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 182.–190. punktā ir kļūdaini secinājusi, ka šīm iestādēm nebija nekāda rīcības brīvība, lai noteiktu šādus noteikumus, it īpaši, lai noteiktu *BoC* noguldītājiem apmaiņā pret to nesegtajiem noguldījumiem šajā bankā piešķiramo akciju skaitu un vērtību.

117 No tā izriet, ka minētajos pārsūdzēto spriedumu punktos ietvertajā pamatojumā ir pieļauta tāda acīmredzama kļūda vērtējumā, kas var būt pamats pārsūdzētā sprieduma atcelšanai daļā, kurā ir noraidītas Padomes izvirzītās iebildes par nepieņemamību saistībā ar Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu.

118 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pretapelācijas sūdzības ir jāapmierina.

Par apelācijas sūdzību iesniedzēju apelācijas sūdzībām lietās C-603/18 P un C-604/18 P

119 Savu apelācijas sūdzību pamatojumam apelācijas sūdzību iesniedzēji izvirza astoņus pamatus.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

120 Pirmā pamata ietvaros apelācijas sūdzību iesniedzēji būtībā norāda uz virkni kļūdu vai pierādījumu sagrozīšanas gadījumu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 115.–118., 127. un 132. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 111.–114., 123. un 128. punktā, nospriežot, pirmkārt, ka ar Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojumu nav prasīts, lai Kipras Republika pieņemtu šī sprieduma 20.–24. punktā minētos dekrētus, un, otrkārt, ka vienošanās starp ESM dalībnieču pārstāvjiem, saskaņā ar kuru FPI Kipras Republikai tiks piešķirts tikai tad, ja tā veiks minētajos dekrētos paredzētos pasākumus (turpmāk tekstā – "vienošanās par nosacījumiem"), ir noslēgta starp šo ESM dalībnieču finanšu ministriem kā ESM valdes locekļiem, nevis Eurogrupas dalībniekiem.

121 Padome un Komisija uzskata, ka šis pamats ir nepieņemams un katrā ziņā nepamatots.

Tiesas vērtējums

122 Jānorāda, ka šis pirmais pamats tāpat kā tajā kritizētie Vispārējās tiesas vērtējumi ir balstīts uz pirmā pārsūdzētā sprieduma 113. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 109. punktā ietverto pieņēmumu, ka Eurogrupa ir Savienības vienība, kura izveidota ar Līgumiem un kuras akti un rīcība var izraisīt Savienības ārpuslīgumisko atbildību atbilstoši LESD 340. panta otrajai daļai. Tomēr, kā izriet no Padomes apelācijas sūdzību lietās C-597/18 P un C-598/18 P izvērtējuma, šajā pieņēmumā ir pieļauta tiesību kļūda. Līdz ar to pirmais pamats katrā ziņā nevar tikt apmierināts.

Par otro līdz ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

123 Ar otro līdz ceturto pamatu, kas ir jāizskata kopā, apelācijas sūdzību iesniedzēji būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi tiesību kļūdas vai kļūdas vērtējumā un ka tā esot veikusi sagrozīšanu attiecībā uz ECB 2013. gada 21. marta preses paziņojumu, 2013. gada 26. aprīļa saprašanās memoranda saskaņošanu un noslēgšanu, "Komisijas apsvērumiem, saskaņā ar kuriem Kipras iestāžu veiktie pasākumi atbilst nosacījumiem", Komisijas un ECB apstiprinājumu dažādu FPI daļu pārskaitīšanai Kipras Republikai, Eurogrupas 2013. gada 12. aprīļa, 13. maija un 13. septembra paziņojumiem, kā arī Lēmumu 2013/236.

124 It īpaši tie apstrīd, ka Vispārējā tiesa pēc šo pierādījumu analīzes varēja izdarīt secinājumu, saskaņā ar kuru atbildētājas nav pieprasījušas Kipras iestādēm noteikt šī sprieduma 20.–24. punktā minētajos dekrētos paredzētos pasākumus, lai gan it īpaši atbildētāju dažādie akti un rīcība iekļaujoties "nepārtrauktībā", kurā katrs no šiem aktiem un katra rīcība ir nepieciešamais nosacījums, lai Kipras Republika saglabātu vai turpinātu īstenot šos pasākumus, un tie veidojot atbildētāju saskaņotu darbību.

125 Papildus tam apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka saskaņā ar LES un LESD pievienotā Protokola (Nr. 4) par Eiropas Centrālo banku sistēmas statūtiem un Eiropas Centrālās bankas statūtiem (turpmāk tekstā – "ECB statūti") 14.4. pantu šīs iestādes pilnvaras izbeigt *ELA* nozīmējot, ka tās

piešķiršana neietilpst valsts centrālās bankas ekskluzīvajā kompetencē, līdz ar to ECB ar savu 2013. gada 21. marta paziņojumu presei esot pieprasījusi Kipras iestādēm veikt iepriekšējā punktā minētos pasākumus.

126 Atbildētājas apstrīd apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentāciju.

Tiesas vērtējums

127 No LESD 256. panta un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 169. panta izriet, ka apelācijas sūdzībā ir precīzi jānorāda sprieduma, kura atcelšana tiek lūgta, apstrīdētās daļas, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti izvirzīti šī lūguma pamatošanai. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru šādai prasībai neatbilst apelācijas sūdzība, kurā nav pat ietverta argumentācija, lai konkrēti identificētu tiesību kļūdu pārsūdzētajā spriedumā, bet kurā vienīgi tiek atkārtoti pamati un argumenti, kas jau tikuši izvirzīti Vispārējā tiesā. Proti, šāda apelācijas sūdzība patiesībā ir lūgums veikt vienkāršu Vispārējā tiesā iesniegtā prasības pieteikuma pārskatīšanu, un tas nav Tiesas kompetencē (skat. it īpaši spriedumu, 2000. gada 4. jūlijs, *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 35. punkts, kā arī rīkojumu, 2020. gada 27. maijs, *Paix et justice pour les juifs séfarades en Israël*/Komisija un Eiropas Padome, C-798/19 P, nav publicēts, EU:C:2020:389, 10. un 11. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

128 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas kompetencē nav nedz konstatēt faktus, nedz – neskaitot izņēmumus – izvērtēt pierādījumus, uz kuriem Vispārējā tiesa ir atsaukusies šo faktu pamatošanai (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 8. maijs, *T. Port*/Komisija, C-122/01 P, EU:C:2003:259, 27. punkts, kā arī 2007. gada 25. oktobris, *Komninou* u.c./Komisija, C-167/06 P, nav publicēts, EU:C:2007:633, 40. punkts). Vispārējā tiesā iesniegto pierādījumu vērtējums, neskarot šo pierādījumu sagrozīšanas gadījumu, nav tiesību jautājums, kas tādējādi būtu jāpārbauda Tiesai (skat. it īpaši spriedumu, 1998. gada 28. maijs, *New Holland Ford*/Komisija, C-8/95 P, EU:C:1998:257, 26. punkts).

129 Izskatāmajā lietā, pirmkārt, ir jānorāda, ka apelācijas sūdzību iesniedzēju otrajā līdz ceturtajā pamatā izklāstītā argumentācija, ciktāl tā attiecas uz Eurogrupas 2013. gada 12. aprīļa, 13. maija un 13. septembra paziņojumiem, ir jānoraida kā neiedarbīga šī sprieduma 122. punktā minēto iemeslu dēļ.

130 Otrkārt, ir jākonstatē, ka šis otrais līdz ceturtais pamats, kā aizsegu izmantojot argumentāciju attiecībā uz Vispārējās tiesas veikto faktu un pierādījumu sagrozīšanu, faktiski ietver apelācijas sūdzību iesniedzēju Vispārējā tiesā izvirzītās argumentācijas – saskaņā ar kuru atbildētāju akti un rīcība ir daļa no "nepārtrauktības" – atkārtojumu un tādējādi ir vērsti uz to, lai Tiesa no jauna izvērtētu šo argumentāciju, bet tas neietilpst Tiesas kompetencē.

131 Treškārt, ciktāl apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentācija attiecas uz Komisijas 2013. gada 26. aprīļa saprašanās memoranda apspriešanu un noslēgšanu, "Komisijas apsvērumiem, saskaņā ar kuriem Kipras iestāžu veiktie pasākumi atbilst nosacījumiem", un to, ka Komisija un ECB ir apstiprinājušas dažādu FPI daļu pārskaitīšanu Kipras Republikai, ir jāatgādina, kā Vispārējā tiesa pirmā pārsūdzētā sprieduma 167.–169. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 166.–168. punktā pamatoti ir nospriedusi, ka Komisijai un ECB ESM līguma ietvaros piešķirtās funkcijas neietver nekādas reālas lēmumu pieņemšanas pilnvaras, jo abu šo iestāžu šī līguma ietvaros veiktā darbība ir saistoša vienīgi ESM (spriedums, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 53. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

132 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka šī sprieduma iepriekšējā punktā minētie tiesību akti ir piedēvējami nevis Komisijai un ECB, bet gan ESM, tomēr iepriekš neizlemjot – kā izriet no pirmā pārsūdzētā sprieduma 201.–204. punkta un otrā pārsūdzētā sprieduma 200.–203. punkta – jautājumu par to, vai Komisija un ECB 2013. gada 26. aprīļa saprašanās

memoranda apspriešanas un noslēgšanas procesā vai saistībā ar Kipras iestāžu veikto pasākumu piemērošanas uzraudzību ir pieļāvušas prettiesisku rīcību saistībā ar Savienības tiesību ievērošanas pārbaudi, kura var izraisīt Savienības ārpuslīgumisko atbildību.

133 Ceturtkārt, attiecībā uz atsauci uz ECB statūtu 14.4. pantu, lai pierādītu, ka *ELA* piešķiršanas kontekstā šī iestāde it kā ir pieprasījusi Kipras iestādēm veikt šī sprieduma 124. punktā minētos pasākumus, ir jānorāda, ka ar šo argumentu tiek vienīgi atkārtota Vispārējā tiesā izklāstītā argumentācija, kuru Vispārējā tiesa noraidīja pēc šīs argumentācijas detalizētas pārbaudes pirmā pārsūdzētā sprieduma 134.–155. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 130.–151. punktā. Ņemot vērā šā sprieduma 127. punktā atgādināto judikatūru, šāds arguments tādējādi ir jānoraida kā nepieņemams.

134 Piektkārt, attiecībā uz Lēmumu 2013/236 un, konkrētāk, uz šī lēmuma 2. panta 6. punkta b) apakšpunktā minēto *Laïki* iekļaušanu *BoC*, Vispārējā tiesa, nepieļaudama kļūdu, pirmā pārsūdzētā sprieduma 178. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 177. punktā nosprieda, ka šajā tiesību normā nav paredzēti īpaši noteikumi šī pasākuma īstenošanai, no kā izriet, ka Kipras iestādēm ir bijusi vismaz ievērojama rīcības brīvība šo noteikumu sagatavošanā.

135 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, otrais līdz ceturtais pamats ir jānoraida.

Par piekto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

136 Ar piekto pamatu apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pirmā pārsūdzētā sprieduma 218. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 217. punktā uzskatot, ka viņu prasības, ciktāl tās attiecas uz *Laïki* iekšējo rekapitalizāciju, ir nepieņemamas tāpēc, ka tie šajā ziņā ir vienīgi apgalvojuši, ka Kipras iestāžu veikto pasākumu dēļ šīs bankas akcijas ir tikušas "dzēstas" bez finanšu kompensācijas vai ka to ekonomiskā vērtība ir "pilnībā zudusi", nenorādot nedz kādu saikni starp Lēmuma 2013/236 iespējamo prettiesiskumu un norādīto kaitējumu, nedz arī precizējot Padomes lomu šī kaitējuma nodarīšanā.

137 Vispirms – no Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojuma pielikuma un no Lēmuma 2013/236 5. apsvēruma skaidri izrietot, ka *Laïki* akcionāri bija spiesti uzņemties šīs iestādes glābšanas finansēšanas slogu, kas esot pielīdzināms iekšējai rekapitalizācijai.

138 Turpinājumā apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējās tiesas pirmā pārsūdzētā sprieduma 218. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 217. punktā norādītais pamatojums ir pretrunā tam, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 506. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 505. punktā Vispārējā tiesa pati ir atsaukusies uz "konkrēto banku iekšējo rekapitalizāciju".

139 Komisija apstrīd apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentāciju.

Tiesas vērtējums

140 Vispirms, apelācijas sūdzību iesniedzēju izvirzītais arguments saistībā ar Eurogrupas 2013. gada 25. marta paziņojuma pielikuma saturu šī sprieduma 122. punktā minēto iemeslu dēļ ir jānoraida kā neiedarbīgs.

141 Turpinājumā, attiecībā uz Lēmuma 2013/236 5. apsvērumu ir jākonstatē, ka apelācijas sūdzību iesniedzēji, kuri vispār neatsaucas uz sagrozīšanu saistībā ar šo apsvērumu, patiesībā vēlas panākt šī apsvēruma jaunu vērtējumu, un tas, kā izriet no šī sprieduma 127. un 128. punktā minētās judikatūras, neietilpst Tiesas kompetencē.

142 Visbeidzot, attiecībā uz apelācijas sūdzību iesniedzēju apgalvoto pretrunu pārsūdzēto spriedumu pamatojumā ir jāatgādina, ka jautājums par to, vai Vispārējās tiesas sprieduma pamatojums ir pretrunīgs, ir tiesību jautājums, kas tādējādi var tikt izvirzīts apelācijas tiesvedībā (spriedums, 2009. gada 16. jūlijs, *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland*/Komisija, C-385/07 P, EU:C:2009:456, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).

143 Tomēr ir jākonstatē, ka šajā lietā nav nekādas pretrunas starp pirmā pārsūdzētā sprieduma 218. un 506. punktu, kā arī starp otrā pārsūdzētā sprieduma 217. un 505. punktu, kas varētu izraisīt šo spriedumu atcelšanu.

144 Pirmkārt, no pirmā pārsūdzētā sprieduma 218. punkta un otrā pārsūdzētā sprieduma 217. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa konstatēja, ka šī sprieduma 20.–24. punktā minētajos dekrētos nav paredzēts, ka *Laïki* akcijas varētu tikt pakļautas iekšējās rekapitalizācijas pasākumam. Apelācijas sūdzību iesniedzēji neapstrīd, ka šajos dekrētos bija paredzēta vienīgi Grieķijā reģistrēto *Laïki* filiāļu pārdošana, noteiktu *Laïki* aktīvu un pasīvu elementu nodošana *BoC*, kā arī 18 % no jaunā *BoC* pamatkapitāla piešķiršana *Laïki* un līdz ar to tajos nebija minēts neviens iekšējās rekapitalizācijas pasākums attiecībā uz *Laïki* akcionāriem. Otrkārt, pirmā pārsūdzētā sprieduma 506. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 505. punktā savukārt ir norādīts, ka no SVF 2013. gada maija ziņojuma izriet, ka nepieciešamība nodalīt maksātspējīgās bankas no maksātnespējīgām bankām ir viens no iemesliem, kāpēc priekšroka tika dota *Laïki* un *BoC* iekšējai rekapitalizācijai, nevis ārkārtas maksājumam no noguldījumiem visās Kipras bankās neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav segti. Šis vispārīgais konstatējums tātad neattiecas konkrēti uz minētajiem dekrētiem, kā Vispārējā tiesa tos ir tieši analizējusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 218. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 217. punktā, līdz ar to tai nevar pārmest, ka tās argumentācijā būtu kāda pretruna.

145 Katrā ziņā apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentācija nevar atspēkot Vispārējās tiesas pirmā pārsūdzētā sprieduma 218. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 217. punktā izdarīto konstatējumu attiecībā uz to, ka pirmajā instancē celtajās prasībās nav precizēts veids, kādā Padome, pieņemot Lēmumu 2013/236, būtu bijusi iesaistīta *Laïki* akcionāriem radītā kaitējuma nodarīšanā.

146 Tādējādi piektais pamats ir jānoraida.

Par sesto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

147 Ar sesto pamatu, kas ir sadalīts trīs daļās, apelācijas sūdzību iesniedzēji būtībā apgalvo, ka Vispārējā tiesa, noraidot, ka būtu pieļauts ar Savienības iestāžu aktiem un rīcību saistāms viņu tiesību uz īpašumu pārkāpums, ir pieļāvusi tiesību kļūdu.

148 Saistībā ar šī pamata pirmo daļu attiecībā uz *Laïki* segto noguldījumu pārņemšanu no *BoC* puses un nesegto noguldījumu saglabāšanu *Laïki*, 37,5 % no *BoC* nesegtajiem noguldījumiem konvertēšanu par akcijām, kā arī citas šo nesegto noguldījumu daļas pagaidu iesaldēšanu apelācijas sūdzību iesniedzēji vispirms norāda, ka Tiesa savā 2016. gada 20. septembra spriedumā *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB (no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701) esot izvērtējusi tikai 2013. gada 26. aprīļa saprašanās memoranda 1.23. līdz 1.27. punktu.

149 Turpinājumā apelācijas sūdzību iesniedzēji apstrīd pirmā pārsūdzētā sprieduma 285. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 284. punktā ietverto Vispārējās tiesas vērtējumu, saskaņā ar kuru tiesību uz īpašumu ierobežojumi ir bijuši paredzēti tiesību aktos, lai gan, pirmkārt, nosakot attiecīgos pasākumus, Savienībai neesot bijis pilnvaru noteikt attiecīgo banku jebkādu iekšējo rekapitalizāciju vai noregulējumu. Otrkārt, 2013. gada 22. marta likums esot ticis pieņemts tikai ļoti lielā spiediena dēļ, ko

atbildētājas esot izdarījušas uz Kipras iestādēm, kā to apliecinot tā saturs, kuru noteikusi Komisija, un tā pieņemšanas datums, proti, nākamā dienā pēc dienas, kad ECB bija nolēmusi izbeigt *ELA*. Līdz ar to neesot izpildīts Hartas 52. panta 1. punktā paredzētais tiesību aktu kvalitātes kritērijs. Treškārt, pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 276. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 275. punktā, 2013. gada 22. marta likumā neesot nedz paredzētas reālas garantijas attiecīgo banku kreditoriem un akcionāriem, nedz arī nodrošināta tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ievērošana. Ceturtkārt, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu un sagrozījusi pierādījumus, pirmā pārsūdzētā sprieduma 282. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 281. punktā uzskatot, ka situācijas steidzamības dēļ nav bijusi iespējama iepriekšējas apspriešanās procedūras īstenošana.

150 Visbeidzot, apelācijas sūdzību iesniedzēji uzskata, ka ar attiecīgajiem pasākumiem ir pārkāpts samērīguma princips, jo esot bijis iespējams noteikt citus mazāk ierobežojošus pasākumus. Šajā ziņā tie precizē, pirmkārt, ka tas, ka Kipras parlaments ir noraidījis banku noguldījumu nodokli, neattaisnojot ierobežojošāka pasākuma noteikšanu. Otrkārt, Kipras Republikas gadījums esot pilnībā salīdzināms ar citu ESM dalībnieču gadījumu, kuras ir pieprasījušas finanšu palīdzību. Treškārt, apelācijas sūdzību iesniedzēji atgādina, ka Tiesa savā 2015. gada 16. jūnija spriedumā *Gauweiler* u.c. (C-62/14, EU:C:2015:400) ir apstiprinājusi, ka ECB ir plašas izvēles iespējas finanšu tirgu līdzsvarošanai, euro stabilitātes nodrošināšanai un finanšu stabilitātes veicināšanai. Ceturtkārt, progresivitātes neesamība noguldījumu virs 100 000 EUR diskontos neesot saderīga ar samērīguma principu.

151 Ar sestā pamata otro daļu attiecībā uz *BoC* parasto akciju nominālvērtības samazināšanu no viena euro uz vienu centu un Grieķijas filiāļu pārdošanu apelācijas sūdzību iesniedzēji atsaucas uz savu šī pamata pirmās daļas ietvaros izklāstīto argumentāciju. Turklāt tie apgalvo, ka Grieķijas filiāļu pārdošana neesot notikusi atklātā, pārskatāmā un nediskriminējošā procedūrā.

152 Lai pamatotu šī pamata trešo daļu, apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatīdama, ka ECB rīcība attiecībā uz *ELA* nav ECB statūtu 14.4. panta, labas pārvaldības principa un taisnīguma un saskaņotības imperatīvu prasību pārkāpums. Pirmkārt, pretēji tam, ko Vispārējā tiesa nosprieda pirmā pārsūdzētā sprieduma 377. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 376. punktā, ECB esot pieprasījusi noteikt šī sprieduma 124. punktā minētos pasākumus, kā tas izrietot no to otrā pamata ietvaros izteiktās argumentācijas. Otrkārt, šīs iestādes rīcība esot prettiesiska, jo, ņemot vērā tās plašo rīcības brīvību, kuru tā izmanto, lai izlemtu, vai banka ir maksātspējīga un tādējādi tai ir piešķirama *ELA*, tā rīkojoties lēmumu pieņemšanas procesā, kas ir pretrunā Hartas 52. panta 1. punktam. Treškārt, pirmā pārsūdzētā sprieduma 400. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 399. punktā Vispārējā tiesa esot kļūdaini secinājusi, ka ECB 2013. gada 21. marta paziņojums presei atbilst prasībai norādīt pamatojumu, jo tas ļauj noskaidrot ECB valdes tajā pašā dienā pieņemtā lēmuma pamatojumu.

153 Atbildētājas apstrīd apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentāciju.

Tiesas vērtējums

154 Vispirms ir jāatgādina, kā Vispārējā tiesa to pamatoti norādījusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 254. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 253. punktā, ka Hartas 17. pantā noteiktās tiesības uz īpašumu nav absolūta prerogatīva (spriedums, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB, no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 69. punkts).

155 Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu visiem Hartā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos, tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība un, ievērojot samērīguma principu, ierobežojumus tām drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un

patiešām atbilst Savienības atzītajiem vispārējas nozīmes mērķiem vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības (spriedums, 2019. gada 31. janvāris, *Islamic Republic of Iran Shipping Lines* u.c./Padome, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 101. punkts).

156 Attiecībā uz sestā pamata pirmo daļu vispirms ir jānorāda, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu, pirmā pārsūdzētā sprieduma 261. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 260. punktā uzskatīdama, ka vērtējumam, ko Tiesa 2016. gada 20. septembra sprieduma *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB (no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701) 73. un 74. punktā ir veikusi attiecībā uz 2013. gada 26. aprīļa saprašanās memoranda 1.23.–1.27. punktā minēto pirmo pasākumu grupu, ir nozīme izskatāmajā lietā.

157 Katrā ziņā, pirmkārt, attiecībā uz iebildumu par to, ka apelācijas sūdzību iesniedzēju tiesību uz īpašumu ierobežojumi neesot bijuši paredzēti likumā, un it īpaši attiecībā uz viņu argumentu, saskaņā ar kuru, veicot šī sprieduma 124. punktā minētos pasākumus, Savienība neesot varējusi prasīt veikt attiecīgo banku iekšējo rekapitalizāciju vai noregulējumu, ir jākonstatē, no vienas puses, kā Vispārējā tiesa to pamatoti norādījusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 284. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 283. punktā, ka tas, ka faktisko apstākļu laikā nepastāvēja Savienības saskaņošanas pasākumi banku iekšējās rekapitalizācijas jomā, nekādi nenozīmē, ka dalībvalstīm bija aizliegts īstenot iekšējās rekapitalizācijas pasākumus, un to noteikšana tomēr nevar izraisīt Savienības ārpuslīgumisko atbildību. No otras puses, tā kā, runājot par banku noregulējuma shēmu, Vispārējā tiesa nav lēmusi par jautājumu, vai faktu rašanās laikā šai shēmai bija Savienības tiesībās balstīts juridiskais pamats, apelācijas sūdzību iesniedzēju šajā ziņā izvirzītais arguments ir jānoraida kā neiedarbīgs.

158 Turklāt, ciktāl apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka atbildētājas ir izdarījušas ārkārtēju spiedienu uz Kipras iestādēm, lai tās pieņemtu 2013. gada 22. marta likumu, ka nav izpildīts Hartas 52. panta 1. punktā paredzētais tiesību aktu kvalitātes kritērijs un ka minētajā likumā nav paredzēta nedz garantija attiecīgo banku kreditoriem un akcionāriem, nedz arī efektīva tiesību aizsardzība tiesā, ir jākonstatē, ka ar šiem argumentiem apelācijas sūdzību iesniedzēji faktiski lūdz Tiesu veikt Vispārējai tiesai sniegto faktu un pierādījumu jaunu vērtējumu, nepierādot, ka šajā vērtējumā, kuru Vispārējā tiesa ir veikusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 274.–281. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 273.–280. punktā, tā būtu sagrozījusi minētos faktus un pierādījumus. Kā izriet no šī sprieduma 127. un 128. punktā minētās judikatūras, šādi argumenti apelācijas stadijā nav pieņemami.

159 Attiecībā uz apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentu, ka pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nospriedusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 282. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 281. punktā, esot bijusi iespējama iepriekšējas apspriešanās ar konkrēto banku noguldītājiem un akcionāriem procedūras īstenošana, ir jākonstatē, ka minētajos pārsūdzēto spriedumu punktos Vispārējā tiesa pamatoti ir balstījusi savu argumentāciju uz ECT 2016. gada 21. jūlija spriedumu *Mamatas* un citi pret Grieķiju (CE:ECHR:2016:0721JUD006306614), no kura izriet, ka prasība, saskaņā ar kuru ikvienam īpašuma tiesību ierobežojumam ir jābūt noteiktam likumā, nevar tikt interpretēta tādējādi, ka pirms šī likuma pieņemšanas būtu jāapspriežas ar attiecīgajām personām, it īpaši tad, ja šāda iepriekšēja apspriešanās būtu nenovēršami novilcinājusi to pasākumu piemērošanu, kuru mērķis ir novērst attiecīgo banku sabrukumu.

160 Otrkārt, attiecībā uz iebildumu par samērīguma principa pārkāpumu ir jāatgādina, ka šis princips prasa, lai līdzekļi, kurus pielieto, īstenojot Savienības tiesību normu, būtu piemēroti attiecīgā tiesiskā regulējuma sasniedzamo leģitīmo mērķu īstenošanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams šo mērķu sasniegšanai (spriedums, 2019. gada 31. janvāris, *Islamic Republic of Iran Shipping Lines* u.c./Padome, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 102. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

161 Izskatāmajā lietā Vispārējā tiesa pirmā pārsūdzētā sprieduma 255. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 254. punktā vispirms ņēma vērā vispārējo interešu mērķi, uz ko ir vērsti atbildētāju akti un rīcība, proti, nodrošināt Kipras finanšu sistēmas un eurozonas kopumā stabilitāti.

162 Turpinājumā tā pirmā pārsūdzētā sprieduma 302.–313. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 301.–312. punktā izvērtēja apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentus, kas ir vērsti uz to, lai apstrīdētu mazāk ierobežojošu pasākumu izvirzītā mērķa sasniegšanai neesamību. Šajā ziņā Vispārējā tiesa ņēma vērā to, ka Kipras parlaments 2013. gada 19. martā noraidīja nodokļa noteikšanu visiem banku noguldījumiem, SVF 2013. gada maija ziņojuma 11. punktā norādīto alternatīvo risinājumu neērtības vai nepieejamību, būtiskos zaudējumus, kurus gan nodokļu maksātājiem, gan arī noguldītājiem izraisītu Kipras Republikas izstāšanās no eurozonas, un nepilnības apelācijas sūdzību iesniedzēju piedāvātajā progresīvajā diskonta sistēmā, kurā būtu ņemts vērā attiecīgajām bankām uzticēto noguldījumu apmērs.

163 Visbeidzot, pirmā pārsūdzētā sprieduma 311. un 312. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 310. un 311. punktā tā noraidīja salīdzinājumu starp Kipras Republikas situāciju un citu ESM dalībnieču situāciju, kuras ir saņēmušas finansiālo palīdzību, pamatojoties uz to, ka Kipras Republikas finanšu nozarei attiecībā pret tās tautsaimniecības dimensiju ir raksturīgs pārmērīgs apjoms.

164 No detalizētajiem Vispārējās tiesas konstatējumiem izriet, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā un nav pārkāpusi samērīguma principu, nospriežot, ka attiecīgo banku rekapitalizācijas alternatīvas nebūtu mazāk ierobežojošas par veiktajiem pasākumiem un ka rekapitalizācijas neesamības gadījumā attiecīgās bankas būtu pakļautas savu darbību pārtraukšanas riskam un tās apdraudētu haotisks bankrots, kam varētu būt sistēmisks raksturs un kas varētu ātri izplatīties uz citām dalībvalstīm vai pat visas eurozonas banku sistēmu.

165 Tādējādi sestā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

166 Attiecībā uz šī pamata otro daļu, pirmkārt, ir jākonstatē, ka apelācijas sūdzību iesniedzēji tikai vispārīgi atsaucas uz saviem šī paša pamata pirmajā daļā izvirzītajiem argumentiem. No tā izriet, ka šī sprieduma 156.–165. punktā minēto iemeslu dēļ viņu argumentāciju nevar atbalstīt.

167 Otrkārt, saistībā ar iebildumu par to, ka Grieķijas filiāļu pārdošana neesot notikusi atklātā, pārskatāmā un nediskriminējošā procesā, apelācijas sūdzību iesniedzēji vienīgi atsaucas uz saviem Vispārējā tiesā iesniegtajiem pierādījumiem, nenorādot, kuri no šiem pierādījumiem būtu tikuši sagrozīti. Saskaņā ar šī sprieduma 128. punktā minēto judikatūru apelācijas tiesvedības stadijā šāds iebildums neietilpst Tiesas kompetencē.

168 Līdz ar to sestā pamata otro daļu nevar apmierināt.

169 Attiecībā uz šī pamata trešo daļu un it īpaši saistībā ar apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentiem, kas vērsti uz to, lai, pirmkārt, apstrīdētu, ka šī sprieduma 124. punktā minēto pasākumu veikšana netika prasīta nedz ar ECB 2013. gada 21. marta paziņojumu presei, nedz arī ar tajā pašā dienā pieņemto ECB valdes lēmumu, un, otrkārt, apstrīdētu saistībā ar *ELA* piešķiršanu veiktās ECB rīcības tiesiskumu, ir jānorāda, ka apelācijas sūdzību iesniedzēji atsaucas uz savu otrā pamata ietvaros sniegto argumentāciju, kurā, kā ir norādīts šī sprieduma 133. punktā, tiek vienīgi atkārtoti viņu Vispārējā tiesā norādītie argumenti par ECB lomu šajā kontekstā un kura saskaņā ar šī sprieduma 127. punktā minēto judikatūru ir noraidīta kā nepieņemama.

170 Turklāt attiecībā uz apelācijas sūdzību iesniedzēju argumentāciju, ar ko tiek apgalvots par ECB 2013. gada 21. marta paziņojuma presei pamatojuma neesamību, pietiek norādīt, ka šī argumentācija ir vērsta uz to, lai apstrīdētu pirmā pārsūdzētā sprieduma 400. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 399. punktā ietvertos motīvus, no kuriem izriet, ka "līdz ar to jebkurā gadījumā tādos apstākļos kā šajā lietā no 2013. gada 21. marta paziņojuma presei, lai arī cik lakonisks tas nebūtu, apelācijas sūdzību iesniedzēji varēja saprast, it īpaši ņemot vērā kontekstu, piemērojamās tiesību normas un 2013. gada 4. aprīļa preses konferencē ECB prezidenta pausto, ka bez atbilstošas korekciju programmas konkrēto

banku maksātnespēja ir šķērslis līdzšinējā *ELA* līmeņa saglabāšanai spēkā". Tādējādi šiem motīviem attiecībā pret pirmā pārsūdzētā sprieduma 397.–399. punktu un otrā pārsūdzētā sprieduma 396.–398. punktu ir papildu raksturs.

171 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru argumenti, kas vērsti pret Vispārējās tiesas nolēmuma papildu motīviem, nevar izraisīt šī nolēmuma atcelšanu un tāpēc ir neiedarbīgi (spriedums, 2015. gada 12. februāris, Komisija/*IPK International*, C-336/13 P, EU:C:2015:83, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).

172 Tādējādi sestā pamata trešā daļa un šis pamats kopumā ir jānoraida.

Par septīto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

173 Ar septīto pamatu apelācijas sūdzību iesniedzēji pārmet Vispārējai tiesai, ka tā esot pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatīdama, ka ar atbildētāju aktiem un rīcību nav pārkāpts tiesiskās paļāvības aizsardzības princips.

174 Pirmkārt, tie norāda, ka KCB prezidenta biroja direktora 2013. gada 11. februāra vēstulē, kas adresēta attiecīgi *Laïki* un *BoC* izpilddirektoriem, esot tikuši sniegti skaidri, precīzi un beznosacījuma solījumi, ka noguldītāju tiesības netiks ierobežotas, un ka šie solījumi esot saistoši Eurosistēmai.

175 Otrkārt, Eurogrupas 2013. gada 21. janvāra apņemšanās piešķirt Kipras Republikai FPI, pamatojoties uz 2012. gada novembrī noslēgto politisko vienošanos, esot radījusi attiecīgo banku noguldītājiem paļāvību, ka nekāda iekšējā rekapitalizācija netiks prasīta.

176 Treškārt un visbeidzot, apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka finanšu palīdzības piešķiršana citām ESM dalībniecēm, proti, Īrijai, Grieķijas Republikai, Spānijas Karalistei un Portugāles Republikai, neesot bijusi pakārtota iekšējās rekapitalizācijas pasākumu veikšanai, un atsaucas uz to, ka ECB ir atļāvusi *ELA* uz ievērojamu laiku. Šajā ziņā tie norāda, ka Vispārējās tiesas izdarītajai atsaucei uz 2016. gada 19. jūlija spriedumu *Kotnik* u.c. (C-526/14, EU:C:2016:570) neesot nozīmes, jo šis spriedums attiecoties uz Komisijas rīcību saskaņā ar LESD tiesību normām par valsts atbalstu, kuras paredz skaidri noteiktu tiesību ietvaru un piešķir šai iestādei skaidras pilnvaras.

177 Atbildētājas apstrīd visus šos argumentus.

Tiesas vērtējums

178 Jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tiesības atsaukties uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu ir ikvienai personai, kurai kāda Savienības iestāde, sniedzot šai personai precīzus solījumus, ir radījusi pamatotas cerības. Savukārt neviens nevar norādīt uz šī principa pārkāpumu minēto solījumu neesamības gadījumā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 13. septembris, *Pappalardo* u.c./Komisija, C-350/16 P, EU:C:2017:672, 39. punkts, kā arī 2019. gada 31. janvāris, *Islamic Republic of Iran Shipping Lines* u.c./Padome, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 57. punkts).

179 Šajā lietā, pirmkārt, attiecībā uz iebildumiem par to, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka nedz no 2013. gada 11. februāra vēstules, ko KCB prezidenta biroja direktors nosūtīja attiecīgo banku izpilddirektoriem, nedz arī no Eurogrupas 2013. gada 21. janvāra apņemšanās piešķirt FPI Kipras Republikai nevar izrietēt nekāda tiesiskā paļāvība, ir jākonstatē, ka ar šiem iebildumiem apelācijas sūdzību iesniedzēji vienīgi atkārto Vispārējā tiesā jau izklāstītos argumentus un būtībā lūdz Tiesu no

jauna spriest par atsevišķiem pierādījumiem, neapgalvojot, ka Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi kādus no tiem. Tādējādi, piemērojot šī sprieduma 127. un 128. punktā minēto judikatūru, šie iebildumi ir jānoraida kā nepieņemami.

180 Otrkārt, apelācijas sūdzību iesniedzēji nevar iebilst, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 432. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 431. punktā Vispārējā tiesa ir balstījusies uz 2016. gada 19. jūlija spriedumu *Kotnik* u.c. (C-526/14, EU:C:2016:570), lai nospriestu, ka vienīgo apstākli, ka starptautiskās finanšu krīzes iepriekšējos posmos ar šī sprieduma 124. punktā minētajiem pasākumiem salīdzināmu pasākumu veikšana nebija finanšu palīdzības piešķiršanas nosacījums, pašu par sevi nevar uzskatīt par konkrētu, beznosacījuma un saskanīgu solījumu, kas konkrēto banku akcionāriem, obligāciju turētājiem un noguldītājiem radītu tiesisku paļāvību, ka tā tas notiks arī saistībā ar finanšu palīdzības piešķiršanu Kipras Republikai.

181 Proti, lai gan lieta, kurā ir taisīts šis spriedums, faktisko apstākļu ziņā patiešām atšķiras no izskatāmajām lietām, tomēr minētā sprieduma 65. punktā Tiesas izdarītais konstatējums – saskaņā ar kuru apstāklis, ka attiecīgo banku pakārtotie kreditori, proti, kreditori, kuru prasījumi emitētāja uzņēmuma maksātnespējas vai likvidācijas gadījumā tiek apmierināti pēc obligāciju turētāju, bet pirms akcionāru prasījumiem, starptautiskas finanšu krīzes pirmajos posmos netika aicināti piedalīties kredītiestāžu glābšanā, nevar radīt akcionāriem un pakārtotajiem kreditoriem tiesisko paļāvību, ka nākotnē tie netiks pakļauti izdevumu sadales pasākumiem, – paliek spēkā esošs un pēc analoģijas attiecināms uz izskatāmajām lietām. Šajā ziņā ir jānorāda, ka šis konstatējums ir jālasa, ņemot vērā šī paša sprieduma 66. punktu, kurā Tiesa ir atgādinājusi, ka, lai arī tiesiskās paļāvības aizsardzības princips ir viens no Savienības pamatprincipiem, saimnieciskās darbības subjekti nevar tiesiski paļauties uz pašreizējās situācijas saglabāšanu, kas var tikt grozīta Savienības iestāžu rīcības brīvības robežās, jo īpaši tādā jomā, kuru raksturo pastāvīga pielāgošana ekonomisko apstākļu maiņai.

182 Tādējādi tas, kā apgalvo apelācijas sūdzību iesniedzēji, ka lieta, kurā pasludināts 2016. gada 19. jūlija spriedums *Kotnik* u.c. (C-526/14, EU:C:2016:570), attiecas tikai uz Komisijas rīcību banku nozarei piešķirtā valsts atbalsta jomā, acīmredzami neietekmē Tiesas argumentācijas atbilstību pašreiz izskatāmajās lietās, vēl jo vairāk tāpēc, ka arī šīs lietas iekļaujas finanšu krīzes kontekstā un uz tām attiecas ekonomikas un monetārā politika, kas prasa veikt pastāvīgu pielāgošanu ekonomisko apstākļu maiņai.

183 Tādējādi septītais pamats ir jānoraida kopumā.

Par astoto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

184 Ar astoto pamatu apelācijas sūdzību iesniedzēji norāda, ka Vispārējā tiesa esot pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatīdama, ka atbildētāju pieņemto aktu un to rīcības dēļ nav ticis pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips.

185 Pirmkārt, tie apgalvo, ka *Laïki* un *BoC* akcionāri un nesegto noguldījumu turētāji ir tikuši diskriminēti salīdzinājumā ar *Laïki* kreditoru, kura prasījumu pamatā ir *ELA*, proti, KCB. It īpaši parāds, kas izriet no *ELA*, esot atbildētāju prettiesiskas rīcības rezultāts, jo ECB vairākus gadus esot atļāvusi piešķirt *ELA* un ir pieprasījusi to ātri atlīdzināt, pamatojoties uz savu prettiesisko 2013. gada 21. marta lēmumu. Turklāt apelācijas sūdzību iesniedzēji iebilst, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 449. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 448. punktā Vispārējā tiesa ir balstījusi savu argumentāciju uz 2015. gada 7. oktobra spriedumu *Accorinti* u.c./ECB (T-79/13, EU:T:2015:756, 92. punkts), kā arī 2017. gada

24. janvāra spriedumu *Nausicaa Anadyomène* un *Banque d'escompte*/ECB (T-749/15, nav publicēts, EU:T:2017:21, 108. un 109. punkts), lai gan tie attiecoties uz valsts parāda vērtspapīru iegādi, nevis banku noguldījumiem.

186 Otrkārt, apelācijas sūdzību iesniedzēji esot tikuši netieši diskriminēti pilsonības dēļ, salīdzinot ar noguldījumu turētājiem Grieķijas filiālēs. It īpaši, pirmām kārtām, šī diskriminācija esot pretrunā brīvībai veikt uzņēmējdarbību. Otrām kārtām, nenoteikts risks, ka Grieķijas bankās veikto noguldījumu diskonts varētu izraisīt vispārēju noguldījumu izņemšanu Grieķijā, nevarot attaisnot diskriminējošu attieksmi. Trešām kārtām, Eurogrupas sniegtais atbalsts *PSI*, neraugoties uz kaitējuma risku *Laïki* un *BoC*, pierādot, ka apelācijas sūdzību iesniedzēji ir diskriminēti salīdzinājumā ar Grieķijas banku noguldītājiem un akcionāriem.

187 Treškārt, apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka tie tiek diskriminēti salīdzinājumā ar noguldītājiem, kuru noguldījumi nepārsniedz 100 000 EUR. Vispirms tie apgalvo, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesas uzskatot, ka nav taisnīgi izmantot 100 000 EUR robežvērtību kā diferenciācijas faktoru attiecībā uz diskonta piemērošanu obligāciju vērtībai (ECT spriedums, 2016. gada 21. jūlijs, *Mamatas* u.c. pret Grieķiju, CE:ECHR:2016:0721JUD006306614, 137. punkts), un tas attiecoties arī uz noguldījumiem. Turpinot – ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 94/19/EK (1994. gada 30. maijs) par noguldījumu garantiju sistēmām (OV 1994, L 135, 5. lpp.) noteiktajai atšķirībai starp noguldījumiem, kuru apmērs ir mazāks par 100 000 EUR, un tiem, kas pārsniedz šo summu, neesot nozīmes, ņemot vērā, ka apelācijas sūdzību iesniedzējiem esot tikusi liegta iespēja prasīt no noguldījumiem, kuri ir lielāki par 100 000 EUR, izrietošo prasījumu atmaksu. Visbeidzot, atbildētājas neesot ievērojušas šo direktīvu, jo Eurogrupas 2013. gada 16. marta sanāksmē pieņemtie nosacījumu pasākumi paredzot, ka noguldījumiem līdz 100 000 EUR rodas zaudējumi 6,75 % apmērā.

188 Ceturtkārt, apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka tie esot tikuši diskriminēti salīdzinājumā ar citu ESM dalībnieču, kas saņēmušas finanšu palīdzību, banku noguldītājiem un akcionāriem. Šajā ziņā tie it īpaši uzsver, ka šīs palīdzības apmērs katrreiz esot bijis lielāks par Kipras Republikai piešķirto FPI un tas esot ticis piešķirts ar mazāk ierobežojošiem nosacījumiem.

189 Piektkārt un visbeidzot, Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka, ņemot vērā *Laïki* un *BoC* maksātnespējas situāciju, apelācijas sūdzību iesniedzēji ir atradušies situācijā, kas atšķiras no sabiedrību, kuras darbojas Kipras kooperatīvajā banku sektorā, partneru situācijas, lai gan, no vienas puses, šo maksātnespēju esot paātrinājusi atbildētāju rīcība. No otras puses, tā kā šo maksātnespēju nav konstatējusi administratīvā vai tiesu iestāde, nenoteiktais "maksātnespējas" jēdziens nevarot būt objektīvs attaisnojums atšķirīgai attieksmei, kas esot pieļauta pret apelācijas sūdzību iesniedzējiem. Turklāt Vispārējai tiesai neesot bijis pamata balstīties uz SVF 2013. gada maija ziņojumu, kas ir vēlāks par šī sprieduma 124. punktā minēto pasākumu noteikšanu.

190 Atbildētājas apstrīd šos dažādos argumentus.

Tiesas vērtējums

191 Vispārējs vienlīdzības princips kā vispārējs Savienības tiesību princips prasa, lai salīdzināmas situācijas netiktu aplūkotas atšķirīgi un atšķirīgas situācijas netiktu aplūkotas vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi attaisnota (spriedums, 2019. gada 6. jūnijs, P. M. u.c., C-264/18, EU:C:2019:472, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

192 Vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpuma atšķirīgas attieksmes dēļ priekšnosacījums ir, ka aplūkojamās situācijas ir salīdzināmas pēc visiem tās raksturojošiem aspektiem (skat. it īpaši spriedumu, 2008. gada 16. decembris, *Arcelor Atlantique* un *Lorraine* u.c., C-127/07, EU:C:2008:728, 25. punkts).

193 Pirmkārt, attiecībā uz iebildumu par apgalvoto diskrimināciju starp apelācijas sūdzību iesniedzējiem, no vienas puses, un *Laïki* kreditoru, kura sūdzību pamatā ir *ELA*, proti, KCB, no otras puses, pirmā pārsūdzētā sprieduma 448. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 447. punktā Vispārējā tiesa norādīja, kā paši apelācijas sūdzību iesniedzēji to bija atzinuši, ka *ELA* piešķiršana ietilpst valstu centrālo banku kompetencē, kas nozīmē, ka šajā lietā vienīgi KCB ir varējusi piešķirt *ELA Laïki* un tādējādi tai pret pēdējo minēto ir bijis prasījums.

194 Pirmā pārsūdzētā sprieduma 449. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 448. punktā Vispārējā tiesa precizēja, ka atšķirībā no attiecīgo banku nesegto noguldījumu turētājiem un *BoC* akcionāriem, kuri rīkojas tikai savās privātajās interesēs, Eurosistēmas centrālā banka lēmumu pieņemšanā vadās vienīgi pēc vispārējo interešu mērķiem, kā tas izriet no 2015. gada 7. oktobra sprieduma *Accorinti* u.c./ECB (T-79/13, EU:T:2015:756, 92. punkts), kā arī 2017. gada 24. janvāra sprieduma *Nausicaa*/*Anadyomène* un *Banque d'escompte*/ECB (T-749/15, nav publicēts, EU:T:2017:21, 108. un 109. punkts).

195 Pirmā pārsūdzētā sprieduma 450. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 449. punktā konstatējusi, ka KCB ir ieguvusi no *ELA* izrietošo parādu, lai veicinātu vispārējo interešu mērķa sasniegšanu, nodrošinot Kipras finanšu sistēmas un eurozonas stabilitāti kopumā, pirmā pārsūdzētā sprieduma 452. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 451. punktā Vispārējā tiesa secināja, ka nav salīdzināma konkrēto banku nesegto noguldījumu turētāju, kā arī *BoC* akcionāru situācija, no vienas puses, un KCB situācija, no otras puses, no kā izriet, ka vienlīdzīgas attieksmes princips nav ticis pārkāpts.

196 Ņemot vērā šī sprieduma 191. un 192. punktā minēto judikatūru, šajos apsvērumos nav pieļauta neviena tiesību kļūda.

197 Turklāt pret to, ka Vispārējā tiesa ir balstījusi savu argumentāciju uz šī sprieduma 194. punktā minētajiem spriedumiem, nevar iebilst, pamatojoties uz to, ka tie attiecas uz parāda vērtspapīru attiecībā pret Grieķijas valsti iegādi, nevis uz banku noguldījumiem. Šajā ziņā, kā pamatoti ir norādījusi ECB, ir jāuzsver, ka neatkarīgi no attiecīgo valsts parāda pārstrukturēšanas pasākumu rakstura Eiropas Centrālo banku sistēmas (ECBS) centrālā banka, kura tiecas uz sabiedrības interešu mērķa sasniegšanu, atrodas situācijā, kas ir atšķirīga gan no privāto ieguldītāju – prasījumu attiecībā pret valsti turētāju – situācijas, gan arī no tādu banku noguldījumu turētāju situācijas kā apelācijas sūdzību iesniedzēji.

198 Otrkārt, attiecībā uz iebildumu par apgalvoto diskrimināciju starp apelācijas sūdzību iesniedzējiem, no vienas puses, un noguldījumu turētājiem Grieķijas filiālēs, no otras puses, apelācijas sūdzību iesniedzēji apgalvo, ka šāda diskriminācija ir pretrunā brīvībai veikt uzņēmējdarbību. Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka viņi šo iebildumu pirmo reizi izvirza Tiesā, līdz ar to tas ir jānoraida kā nepieņemams (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 13. decembris, *Telefónica*/Komisija, C-487/16 P, nav publicēts, EU:C:2017:961, 84. punkts, kā arī 2018. gada 26. septembris, *Philips* un *Philips France*/Komisija, C-98/17 P, nav publicēts, EU:C:2018:774, 42. punkts).

199 Papildus ir jānorāda, ka apelācijas sūdzību iesniedzēju argumenti, ar kuriem netiek norādīts ne uz kādu sagrozīšanu, attiecas uz faktu konstatējumiem un pierādījumu vērtējumu, ko Vispārējā tiesa ir izklāstījusi pirmā pārsūdzētā sprieduma 467., 476. un 477. punktā, kā arī otrā pārsūdzētā sprieduma 466., 475. un 476. punktā, attiecībā uz vispārēja noguldījumu izņemšanas Grieķijā riska esamību, kas esot izraisījis Grieķijas filiālēs esošo noguldījumu samazinājumu un attaisno apgalvoto diskrimināciju, un uz faktisko kontekstu, kādā Eurogrupa ir veicinājusi *PSI*, un no tā izriet, ka šī sprieduma 127. un 128. punktā minēto iemeslu dēļ tie ir jānoraida kā nepieņemami.

200 Treškārt, attiecībā uz iebildumu par apgalvoto diskrimināciju starp apelācijas sūdzību iesniedzējiem, no vienas puses, un attiecīgo banku noguldītājiem, kuru noguldījumi nepārsniedz 100 000 EUR, no otras puses, ir jānorāda, pirmām kārtām, ka secinājums, kuru Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir izdarījusi savā 2016. gada 21. jūlija spriedumā *Mamatas* un citi pret Grieķiju (CE:ECHR:2016:0721JUD006306614, 137. punkts), saskaņā ar kuru nav taisnīgi izmantot 100 000 EUR slieksni kā diferenciācijas faktoru

saistībā ar diskonta piemērošanu obligāciju vērtībai, ir ticis izdarīts, ievērojot attiecīgo fizisko un juridisko personu kā obligāciju kreditoru statusu, nevis banku noguldītāju, uz kuriem attiecas Direktīva 94/19, statusu.

201 Attiecībā uz pēdējo minēto apstākli un saistībā ar, otrām kārtām, argumentāciju, ko apelācijas sūdzību iesniedzēji ir izvirzījuši, lai apstrīdētu šīs direktīvas nozīmi izskatāmo lietu kontekstā, ir jākonstatē, ka šī argumentācija neatbilst šī sprieduma 127. punktā atgādinātajām prasībām, saskaņā ar kurām ir precīzi jānorāda sprieduma, kura atcelšana tiek lūgta, apstrīdētās daļas, kā arī juridiskie argumenti, kas ir konkrēti izvirzīti šī lūguma pamatošanai, līdz ar to tā ir jānoraida kā nepieņemama.

202 Ceturtkārt, attiecībā uz iebildumu par apgalvoto diskrimināciju starp apelācijas sūdzību iesniedzējiem, no vienas puses, un ESM dalībnieču, kas nav Kipras Republika, banku noguldītājiem un akcionāriem, kuri ir saņēmuši finanšu palīdzību pirms šīs dalībvalsts, no otras puses, ir jākonstatē, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 490. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 489. punktā Vispārējā tiesa norādīja, ka pasākumi, kas var būt saistīti ar finanšu palīdzību, ko ESM piešķir, lai atrisinātu tādas valsts finanšu sarežģījumus, kurai ir jārekapitalizē sava banku sistēma, var būtiski atšķirties katrā konkrētajā gadījumā atkarībā no faktoru kopuma, kas neattiecas uz palīdzības lielumu salīdzinājumā ar šīs valsts ekonomikas apmēru. Šajā ziņā minētajos pārsūdzēto spriedumu punktos Vispārējā tiesa precizēja, ka šie faktori tostarp var ietvert palīdzības saņēmējas valsts ekonomisko situāciju, attiecīgo banku izredzes atkal kļūt ekonomiski dzīvotspējīgām, iemeslus, kādēļ tās nonākušas konkrētajās grūtībās, tostarp attiecīgā gadījumā – pārmērīgi lielu banku sektoru palīdzības saņēmējas valsts tautsaimniecībā, starptautiskās ekonomikas konjunktūras attīstību vai paaugstinātu ESM (vai citu starptautisko organizāciju, Savienības vai valstu struktūru vai institūciju) pasākumu iespējamību citu grūtībās esošu valstu atbalstam, kas var prasīt katram pasākumam paredzēto līdzekļu preventīvu ierobežošanu.

203 Apelācijas sūdzību iesniedzēju argumenti nepierāda, ka šis Vispārējās tiesas vērtējums būtu kļūdains. Pirmkārt, to norādītais apstāklis, ka "noguldījuma [vai akcijas] ekonomiskā funkcija kādā eurozonas valstī ir salīdzināma ar funkciju, kas tam ir jebkurā citā eurozonas valstī", nekādi nenozīmē, ka Kipras Republikas noguldītāji un akcionāri atrodas salīdzināmā situācijā ar citu ESM dalībnieču, kas saņēmušas finanšu palīdzību pirms Kipras Republikas, noguldītāju un akcionāru situāciju, jo faktori, kas tiek ņemti vērā salīdzinošā vērtējuma vajadzībām, ir saistīti ar pašām dalībvalstīm.

204 Otrkārt, nav nozīmes tam, ka apelācijas sūdzību iesniedzēji, kā tie apgalvo, "nekādā gadījumā nevar tikt atzīti par atbildīgiem par iemesliem, lai kādi tie arī būtu, kas ir varējuši būt pamatā Kipras [Republikas] vajadzībai saņemt finanšu palīdzību". Šis apstāklis ne tikai neietekmē argumentāciju, ko Vispārējā tiesa ir sniegusi saistībā ar vērtējumu, vai pastāv iespējama diskriminācija starp apelācijas sūdzību iesniedzējiem, no vienas puses, un ESM dalībnieču, kuras nav Kipras Republika un kuras iepriekš ir saņēmušas ESM sniegto finanšu palīdzību, banku noguldītājiem un akcionāriem, no otras puses, bet tas it īpaši neizslēdz to, ka pasākumu, ar kuriem var tikt saistīta minētā palīdzība, saturu nosaka apsvērumi, kas ir saistīti tikai ar šīs ESM dalībnieces, kura lūdz sniegt šo palīdzību, finanšu grūtībām.

205 Treškārt, ir jākonstatē, ka apelācijas sūdzību iesniedzēju arguments, ka Kipras Republika esot saņēmusi vismazāko atbalsta summu drastiskākajos apstākļos, ir tikai Vispārējā tiesā jau izvirzīta argumenta atkārtojums un tādējādi, ņemot vērā šī sprieduma 127. punktā atgādināto judikatūru, tas ir jānoraida kā nepieņemams.

206 Piektkārt un visbeidzot, attiecībā uz iebildumu par apgalvoto diskrimināciju starp apelācijas sūdzību iesniedzējiem, no vienas puses, un Kipras kooperatīvā banku sektora partneriem, no otras puses, ir jākonstatē, ka apelācijas sūdzību iesniedzēju paustā kritika par attiecīgo banku iespējamo maksātnespēju, ko esot paātrinājusi atbildētāju rīcība, un administratīvā vai tiesas nolēmuma, lai konstatētu minēto maksātnespēju, neesamību ir pārāk neprecīza un nepietiekami pamatota, lai Tiesa varētu veikt savu kontroli attiecībā uz pārsūdzētajiem spriedumiem. Turklāt šī kritika lielā mērā

attiecas uz faktu vērtējumiem. Ir jāatgādina, ka saskaņā ar šī sprieduma 128. punktā minēto judikatūru Tiesas veicamā kontrole apelācijas tiesvedībā neattiecas uz šādiem vērtējumiem, izņemot attiecīgo faktu sagrozīšanas gadījumu, kas šajā lietā tomēr nav izvirzīts.

207 Turklāt attiecībā uz argumentu, ka pirmā pārsūdzētā sprieduma 503. punktā un otrā pārsūdzētā sprieduma 502. punktā Vispārējā tiesa neesot varējusi balstīt savu argumentāciju uz SVF 2013. gada maija ziņojumu, ir jāuzsver, kā to pamatoti norādījusi Komisija, ka Vispārējā tiesa uz šo ziņojumu ir atsaukusies vienīgi, lai apstiprinātu savu secinājumu, saskaņā ar kuru Kipras centrālā iestāde *Co-operative Central Bank*, kā arī kooperatīvo banku nozares kredītiestādes atšķirībā no attiecīgajām bankām nebija maksātnespējas situācijā. Minētajos pārsūdzēto spriedumu punktos tā ir nonākusi pie šī secinājuma, pamatojoties uz pierādījumiem, kurus apelācijas sūdzību iesniedzēji neapstrīd, proti, no vienas puses, 3.1. sadaļu informācijā, ko minētā iestāde sniegusi 2013. gada maijā atbilstoši "Bāzeles regulējuma" trešajam pīlāram, kas domāts pašu kapitāla minimālā apmēra nodrošināšanai, lai garantētu banku finanšu stabilitāti un, no otras puses, ECB Vispārējās tiesas sēdē sniegtajām atbildēm, un no tā izriet, ka šis arguments ir jānoraida kā neiedarbīgs.

208 No tā izriet, ka astotais pamats ir jānoraida.

209 Tā kā visi pamati ir tikuši noraidīti, apelācijas sūdzību iesniedzēju apelācijas sūdzības ir jānoraida pilnībā.

Par prasībām Vispārējā tiesā

210 Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmās daļas otrajam teikumam Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var pieņemt galīgo spriedumu šajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija.

211 Tā tas ir izskatāmajā lietā.

212 Pirmkārt, no šī sprieduma 78.–97. punktā izklāstītajiem motīviem izriet, ka Eurogrupa nav ar Līgumiem izveidota Savienības vienība, par kuras aktiem vai rīcību varētu tikt celta prasība saistībā ar Savienības ārpuslīgumisko atbildību atbilstoši LESD 340. panta otrajai daļai.

213 Līdz ar to Padomes iebildes par nepieņemamību, ciktāl tās attiecas uz prasītāju pirmajā instancē prasībām pret Eurogrupu lietās C-597/18 P un C-598/18 P, ir jāapmierina.

214 Otrkārt, attiecībā uz Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu šī sprieduma 116. punktā ir norādīts, ka, lai gan ar šo tiesību normu Kipras Republikai tiek prasīts saglabāt vai turpināt *BoC* nesegto noguldījumu konvertēšanu par akcijām, Kipras iestādēm ar to tomēr netiek liegta ievērojama rīcības brīvība noteikt īpašus šīs konvertācijas noteikumus. Līdz ar to kaitējums, kas apelācijas sūdzību iesniedzējiem iespējami nodarīts ar minēto konvertāciju, katrā ziņā izrietētu nevis no minētās tiesību normas, bet no Kipras Republikas šīs konvertācijas īstenošanai noteiktajiem piemērošanas pasākumiem.

215 Līdz ar to Padomes izvirzītās iebildes par nepieņemamību saistībā ar Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu ir jāapmierina.

216 No tā izriet, ka prasītāju prasības, ciktāl tās attiecas uz Eurogrupu, pirmajā instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P un apelācijas sūdzību iesniedzēju prasības, kas ir vērstas pret Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu, ir jānoraida kā nepieņemamas.

Par tiesāšanās izdevumiem

217 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota vai ja tā ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

218 Atbilstoši minētā reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

219 Šajā gadījumā attiecībā uz lietās C-597/18 P un C-598/18 P iesniegtajām apelācijas sūdzībām, tā kā prasītājiem pirmajā instancē šajās lietās spriedums ir nelabvēlīgs, saskaņā ar Padomes un Komisijas prasījumiem tiem ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Padomes un Komisijas tiesāšanās izdevumus apelācijas tiesvedībā un tiesvedībā Vispārējā tiesā.

220 Attiecībā uz lietās C-603/18 P un C-604/18 P iesniegtajām apelācijas sūdzībām, tā kā Padome, Komisija un ECB ir lūgušas piespriest apelācijas sūdzību iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tiem spriedums ir nelabvēlīgs, tiem ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt šo iestāžu tiesāšanās izdevumus apelācijas tiesvedībā un tiesvedībā Vispārējā tiesā.

221 Atbilstoši Reglamenta 140. panta 1. punktam, kas ir piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša reglamenta 184. panta 1. punktu, dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Somijas Republikai, kas ir persona, kura iestājusies lietā šajās apelācijas tiesvedībās, pašai ir jāsedz savi tiesāšanās izdevumi saistībā ar šīm apelācijas tiesvedībām.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) **Atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 13. jūlija spriedumu *K. Chrysostomides & Co.* u.c./Padome u.c. (T-680/13, EU:T:2018:486) un 2018. gada 13. jūlija spriedumu *Bourdouvali* u.c./Padome u.c. (T-786/14, nav publicēts, EU:T:2018:487) daļās, kurās noraidītas Eiropas Savienības Padomes iebildes par nepieņemamību, kas izvirzītas attiecībā uz šajās lietās celtajām prasībām pret Eurogrupu un Padomes Lēmuma 2013/236/ES (2013. gada 25. aprīlis), kas adresēts Kiprai, par konkrētiem pasākumiem finanšu stabilitātes un ilgtspējīgas izaugsmes atjaunošanai, 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu.**

2) **Pirmajā instancē celtās prasības lietās T-680/13 un T-786/14 daļā, kurā tās ir vērstas pret Eurogrupu un Lēmuma 2013/236 2. panta 6. punkta b) apakšpunktu, ir nepieņemamas.**

3) **Noraidīt lietās C-603/18 P un C-604/18 P iesniegtās apelācijas sūdzības.**

4) ***Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, Agroton plc, Joanna* un *Kyriaki Andreou, Bundeena Holding plc, Henrietta Jindra Burton, C & O Service & Investment Ltd, C. G. Christofides Industrial Ltd, Phidias Christodoulou, Georgia Phanou-Christodoulou, Christakis Christofides, Theano Chrysafi, Andreas Chrysafis, Dionysios Chrysostomides, Eleni K.* un *Eleni D. Chrysostomides, D & C Construction and Development Ltd, Chrystalla Dekatris, Constantinos Dekatris, Dr. K. Chrysostomides and Co., Emily Dragoumi, Parthenopi Dragoumi, James Droushiotis, Eastvale Finance Ltd, Nicos Eliades, Tereza Eliades, Goodway Alliance Ltd, Christos Hadjimarkos, Johnson Cyprus Employees Provident Fund, Kalia Georgiou LLC, Komposit Ltd, Platon M. Kyriakides, L.kcar Intermetal and Synthetic Ltd, Lois Builders Ltd, Athena Mavronicola-Droushiotis, Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, Neita International Inc., Sophia Nicolatos, Paris & Barcelona Ltd, Louiza Patsiou, Probus Mare Marine Ltd, Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, R.A.M. Oil Cyprus Ltd, Steelway Alliance Ltd, Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, The Cyprus Phassouri Estates Ltd, The Prnses Ltd, Christos Tsimon, Nafsika Tsimon, Unienergy Holdings Ltd* un *Julia Justine Jane Woods,* kā arī *Eleni Pavlikka Bourdouvali, Georgios Bourdouvalis, Nikolina Bourdouvali, Coal Energy Trading Ltd, Christos Christofi, Elisavet Christofi, Athanasia Chrysostomou, Sofoklis Chrysostomou, Clearlining Ltd, Alan Dimant, Dodoni Ependyseis Chartofylakou Dimosia Etaireia Ltd, Dtek Holding Ltd, Dtek Trading Ltd, Elma Holdings pcl, Elma Properties & Investments pcl, Agrippinoulla Fragkoudi, Dimitrios Fragkoudis, Frontal Investments Ltd, Costas Gavrielides, Eleni Harou, Theodora Hasapopoullou, Gladys Iasonos, Georgios Iasonos, Jupiter Portfolio Investments pcl, George Karkousi, Lend & Seaserve Ltd, Liberty Life Insurance pcl, Michail P. Michailidis Ltd, Michalakis Michaelides, Rena Michael Michaelidou, Akis Micromatis, Erginos Micromatis, Harinos Micromatis, Alvinos Micromatis, Plotinos Micromatis, Nertera Investments Ltd, Andros Nicolaides, Melina Nicolaides, Ero Nicolaidou, Aris Panagiotopoulos, Nikolitsa Panagiotopoulou, Lambros Panayiotides, Ersi Papaefthymiou, Kostas Papaefthymiou, Restful Time Co., Alexandros Rodopoulos, Seatec Marine Services Ltd, Sofoklis Chrisostomou & Yioí Ltd, Marinos C. Soteriou, Sparotin Ltd* un *Miranda* un *Myria Tanou* **sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā gan ar tiesvedību pirmajā instancē, gan ar tiesvedību apelācijas instancē lietās C-597/18 P un C-598/18 P**.

5) ***Dr. K. Chrysostomides & Co. LLC, Agroton plc, Joanna* un *Kyriaki Andreou, Henrietta Jindra Burton, C & O Service & Investment Ltd, C. G. Christofides Industrial Ltd, Christakis Christofides, Theano Chrysafi, Andreas Chrysafis, Dionysios Chrysostomides, Eleni K.* un *Eleni D. Chrysostomides, D & C Construction and Development Ltd, Chrystalla Dekatris, Constantinos Dekatris, Dr. K. Chrysostomides and Co., Emily Dragoumi, Parthenopi Dragoumi, Eastvale Finance Ltd, Nicos Eliades, Tereza Eliades, Goodway Alliance Ltd, Christos Hadjimarkos, Johnson Cyprus Employees Provident Fund, L.kcar Intermetal and***

Synthetic Ltd, Lois Builders Ltd, Medialgeria Monitoring and Consultancy Ltd, Neita International Inc., Paris & Barcelona Ltd, Provident Fund of the Employees of Osel Ltd, R.A.M. Oil Cyprus Ltd, Steelway Alliance Ltd, Tameio Pronoias Prosopikou Genikon, The Cyprus Phassouri Estates Ltd, Christos Tsimon, Nafsika Tsimon **un** ***Julia Justine Jane Woods,*** **kā arī** ***Eleni Pavlikka Bourdouvali, Georgios Bourdouvalis, Nikolina Bourdouvali, Christos Christofi, Elisavet Christofi, Clearlining Ltd, Dtek Holding Ltd, Dtek Trading Ltd, Agrippinoulla Fragkoudi, Dimitrios Fragkoudis, Frontal Investments Ltd, Costas Gavrielides, Eleni Harou, Theodora Hasapopoullou, Gladys Iasonos, Georgios Iasonos, George Karkousi, Lend & Seaserve Ltd, Michail P. Michailidis Ltd, Michalakis Michaelides, Rena Michael Michaelidou, Andros Nicolaides, Melina Nicolaides, Ero Nicolaidou, Aris Panagiotopoulos, Nikolitsa Panagiotopoulou, Alexandros Rodopoulos, Seatec Marine Services Ltd*** **un** ***Marinos C. Soteriou*** **sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Savienības Padomes, Eiropas Komisijas un Eiropas Centrālās bankas (ECB) tiesāšanās izdevumus saistībā gan ar tiesvedību pirmajā instancē, gan ar tiesvedību apelācijas instancē lietās C-603/18 P un C-604/18 P**.

6) Somijas Republika sedz savus šajās apelācijas tiesvedībās radušos tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]